

Pakama manğahani ya Melefit àhiaba ana Zeṅ a ni

Ere ye ti məḏəmki ka pakama manğahani ya Melefit
àhiaba ana Zeṅ a ni

Maslaṅa ya ti àbəki wakita hini ni ti àḏafa slimi gayaṅ
a wakita ni ba : nani Zeṅ (1.1 ; 1.4 ; 1.9 ; 22.8). Kwa ka
mənjàki gani ndam ga Yezu təḏəm Zeṅ nani ti Zeṅ zal asak
ga Yezu, bay ya ti àbəki Ma Məweni Sulumani ge Zeṅ ni.

Àbikioru wakita ni ti ana ndam ga Yezu ya təcakalavu
a kəsa adəskəlani bu ka haḏ Azi ni (kani ti, haḏ Azi ti ka
haḏ Tūrki). A vaḏ nahaṅ təfiyu Zeṅ a daṅgay vu ka haḏ
Patmos (Patmos ti haḏ gūziteni a huḏ ga dəluv bu kà gəvay
ga haḏ Azi) : ka ya ti naṅ àbu eslini ni ti Yezu àhiaba ma,
àṅgazliaya zlam ya ti amagraṅu na. Kələṅ gani Zeṅ àbəki
pakama ya ti èci ni akaba zlam ya èpi ni ka wakita.

Ka mənjàki ga wakita ni ti Zeṅ àḏəm ahəmamam Yezu
àṅgazlivu ni : Yezu ti Bay gəḏakani àtam bəbay ndahaṅ
ḏek ; agur zlam ḏek ; ku kisim ya ti akaḏ mis ni day agur
(1). Kələṅ gani Zeṅ ahəṅgri ma ga Yezu ya àhiaba ni ana
ndam gayaṅ ya təcakalavu a kəsa adəskəlani bu ni (2–3).
Yezu àvi njəḏa ana tay, àləgia ana tay a daya : àhi ana tay
tījikia ke divi a ba. Ma gayaṅ ya àhi ana ndam nday nani
ni ti, ku kani day ahi ana ndam gayaṅ ḏek.

Kələṅ ga pakama nani ti Zeṅ àṅgəhad zlam ya Yezu
àṅgazliaya ni (4–22). Pakama hini ti akada pakama nda-
haṅ ya mədi ahàr a Wakita ge Melefit məweni bu ni do :
zlam ya ti Zeṅ àṅgəhad ni ti zlam manğahani, àṅgəhad ti
àzay mazavu ga zlam : àḏəmki ma ka məslər ge Melefit
àna mazavu ga boṅgur, àḏəmki ma ka ndam ga Yezu ya
təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni àna mazavu ge ceṅgel

(1.20) ; àdɛmki ma ka Rom àna mazavu ga Babilon, ahkay do ni ga wal hala (17.3-10) ; àdɛmki ma ke Seteni àna mazavu ga kurmbu, ahkay do ni ga gavaŋ (20.2) ; àdɛmki ma ka ndam ga Yezu àna mazavu ga mɔva ga Yezu, ahkay do ni ga kɛsa njɛlatani (21.2). Pakama nani ti akada ga pakama ge Deniyel ya àbɛki ni (Deniyel 7-12).

Ku tamal pakama nani dek zɛzɛladani nɛngu ni, ahar gɛɔakani mici tata : ka mandav ga duniya ti Yezu emi-hiti ndam ezir gayaŋ dek (19.11-21), mɛk ndam gayaŋ atanjɛhad akaba Melefit a mɛlaŋ sulumani bu ga kaŋgay-kaŋgayani (21-22). Ka sarta ge Zeŋ ya àbɛki ma hini ni ti tɛgria daliya ana ndam ga Yezu a dal-dal (2.10 ; 2.13 ; 6.9-11). Ma ge Zeŋ ya àbɛki ni ti àvia njɛɔa ana ndam ga Yezu a dal-dal, avi njɛɔa ana leli daya.

Mɛnjɛki ga ma ge Zeŋ

¹ Wakita hini ti adafaki ere ye ti Yezu *Krist àhiaba ana ndam mɛgri tɔwi ana Melefit a ni. Melefit àhi pakama gani ti mɛhi ana tay, ti tɛsɛr ere ye ti amara magravu wudak ni. Nahkay zla ti Yezu Krist àslɛrbiyu mɛslɛr gayaŋ afa ga bay mɛgri tɔwi gayaŋ Zeŋ ga madafakiaba ere gani nana. ² Zeŋ àhi ere ye ti tɛhi ni dek akaba ere ye ti ɛpi ni dek ana mis. Àhi ana tay pakama hini ti ma ge Melefit ededij. Adafaki pakama gani ge jiri ti Yezu Krist. ³ Maslaŋa ya ti ejɛngi wakita hini ana mis ni ti mɛmɛrvu, adaba ahɛngri pakama ge Melefit ana tay. Nday ya ti tɛbi slimi, tɛgɛskabu pakama gani mɛbɛkiani ni day tɛmɛrvu. Adaba sarta ga zlam gani ɛnjia wudak.

Zeŋ agri sa ana ndam mɛfɛki ahàr ke Melefit a kɛsa adɛskɛlani ni bu

⁴ Nu Zeŋ nɛgri sa ana kɛli ndam ga kɛsa adɛskɛlani ka had Azi, lekɛlɛm ya kɛfɛmki ahàr ke Melefit, kɛbum

*kacakalumvu ga mahəŋgalay naŋ ni. Melefit mēgri sulum gayəŋ ana kuli, māgray ti *kânjəhadumkabu àna sulumani ti ! Naŋ ti naŋ àbu kwa ahaslani, naŋ àbu nihi, naŋ amələbu kama daya. Naŋ ti naŋ àbu manjəhadani e kərsi gayəŋ bu e melefit bu. Məsuf adəskəlani gayəŋ ni tēgri sulum ana kuli, tēgray ti kânjəhadumkabu àna sulumani daya. Məsuf nday nani təbu kè meleher gayəŋ.

* ⁵ Yezu *Krist mēgri sulum gayəŋ ana kuli, māgray ti kânjəhadumkabu àna sulumani ti. Naŋ ti ere ye ti adəm ni dek ma ge jiri. Bay ya ti àŋgaba e kisim ba enjenjena ni ti naŋ. Naŋ Bay ga bəbay ga duniya ni dek daya.

Yezu Krist ti mis dek təzləbay naŋ azuhva gayəŋ ya amət ni ti adafaki awayay leli. Amət, mimiz gayəŋ adəgaya ti ga məhəlabə leli a zlam magudarani geli ni ba. ⁶ Naŋ Bay geli gədakani, àna təwi gayəŋ ni mīgia ndam gayəŋ a, agur leli. Agray ti leli dek mīgia ndam *maŋgalabakabu mis akaba Bəŋani Melefit a. Nahkay ti mis dek təzləbay naŋ, adaba njeđa gayəŋ àbu, esliki məgur tay ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay !

⁷ Mənjumoru, naŋ tegi ara e kidifŋ ga maklaβasl ba, mis dek etipi naŋ.

Ku ndam ya tətəhad naŋ ni day etipi naŋ.†

Jiba ya ka mələŋ ni dek etitəwi azuhva naŋ.

Iy, amagravu ti nahkay.

Aya nahkay !

⁸ Bay Melefit adəm ahkado : « Bay ya ti ànjəki ka magray zlam dek ni ti nu. Bay ya ti emendeveřiŋ zlam dek ni ti nu gani daya. » Naŋ ti naŋ àbu kwa ahaslani, naŋ àbu

* ^{1:4} A majalay ahàr ga ndam Zude bu ni ti adəskəla ti lemerə məbəlani àtam lemerə ndahaŋ ni dek. Nahkay ti məsuf adəskəlani ni ti adafaki təwi ge Melefit ya agray a mələŋ bu dek ni ti àbəlay dal-dal. † ^{1:7} Mənjay Zakari 12.10 ; Zeŋ 19.37.

nihi, amələbu kama daya. Naŋ njəda-njəđani, agur zlam dek.

Yezu àŋgazlivu ana Zeŋ

⁹ Àdəm ma hini ti nu Zeŋ wur ga məŋ gekəli. Leli dek ti məbu ka ahar bəlaŋ akaba Yezu *Krist akada mis bəlaŋ. Nahkay ti leli məbum macakumkabu daliya ka ahar bəlaŋ, məgrumoru təwi geli ka ahar bəlaŋ, məmbrəŋum do. Leli məbu ka ahar bəlaŋ a Məgur ga Yezu bu, naŋ Bay geli daya. A vad nahaŋ təgəs nu, tōru àna nu ka had Patmos e kiđiŋ ga yam bu. Təgəs nu ti adaba nəbu nəhi ma ge Melefit ana mis, nagrakia sedi ka Yezu a palam. ¹⁰ Nu nəbu eslini ti kà fat ga Bay geli nahəma, *Məsuf ge Melefit àgəs nu. † Eslini niđi dəŋgu ga maslaŋa kələŋ goro, naŋ àbu ahənday kay kay akada ge mezlelim ni. ¹¹ Àhu ahkado : « Ere ye ti kipi ni ti bəki ka wakita, kəslərikaboru ana ndam məfəku ahàr ya təbu *təcakalavu a kəsa adəskəlani ni bu : Efez, Simiriŋ, Pergam, Tiyatir, Sart, Filadelfi akaba Lewədisi ni. »

¹² Nàra niđia ma na ti nàmbatvu ge mipi maslaŋa ya ti azlapay ni. Nàra nàmbatva zla ti niđi *ceŋgel adəskəla mabəhadkiani ka zlam ga gru agavəla. ¹³ Niđi maslaŋa nahaŋ, àŋgazlulu akada mis hihirikeni micikeni e kiđiŋ ga zlam ya təbəki ceŋgel ni bu. Maslaŋa gani nani ti àfakabu azana zəbalani cekw ka aləŋ ga asak, gugum məwəlani àna maslpara ga gru. ¹⁴ Məhər ga ahàr gayaŋ ni bəđ-bəđ talla, bəđ-bəđ gani àtama ge sləzi a. Eri gayaŋ ni asladay akada ga aku ni. ¹⁵ Asak gayaŋ ni nduza akada ga ara ya ti təzaya a aku ba ni, dəŋgu gayaŋ ni ahənday akada ga yam ya ti acuhway kay a zalaka bu ni. ¹⁶ Boŋgur təfəŋ a ahar ga đaf bu adəskəla, maslalam ahəraya a ma gayaŋ ba, ma ga maslalam ni cecəeni məzumani. Meleher gayaŋ

† 1:10 Fat ga Bay geli ti fat ga ladi, adəba ka fat gani nani ti Yezu àŋgaba e kisim ba.

ni asladay akada ga fat wis-wiseni ni. ¹⁷ Nàra nìpia naŋ a nahkay ti nèdèd kà asak gani akada nu mèmətani. Naŋ ti ni àfəku ahar ga daf gayan, àhu : « Aŋwaz àwər kur ba. Wudaka zlam dek ànjəki ti nu nəbu àndava ; ka mandav ga zlam dek day nu anələbu. ¹⁸ Bay ya ti naŋ àbu àna sifa ni ti nu ; nèməta mək nàŋgaba, nahkay ananjəhad àna sifa ga kaŋgay-kaŋgayani. Nəgur kisim akaba mələŋ ge *kisim daya. ¹⁹ Nahkay zla ti zlam ye kipi ni dek bəki ka wakita : bəki ere ye ti naŋ àbu agravu nihi ni akaba ya ti ara agravu wudak ni dek. ²⁰ Àki ka boŋgur adəskəlani ya kipi a ahar ga daf goro bu ni akaba àki ka zlam ga gru adəskəlani ga məbəki ceŋgel adəskəlani nahəma, ma marjahani gani ti nihi : boŋgur adəskəlani ni ti *məslər ge Melefit, təfi ahàr ana ndam goro a kəsa adəskəlani bu ni. Ceŋgel adəskəlani ni ti ni ndam goro ya *təcakalavu a kəsa adəskəlani ni bu ni. § »

2

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan ya təcakalavu e Efez ni

¹ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu e Efez ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti boŋgur təfəŋ a ahar ga daf bu adəskəlani, asawadəy e kidiŋ ga zlam ga gru adəskəlani

§ 1:20 Məslər ge Melefit ya təfi ahàr ana ndam ga Yezu a kəsa adəskəlani bu ni : mis ndahaŋ tədəm məslər ya afi ahàr ana ndam ga Yezu a kəsa nahaŋ bu ni ti mis hihirikeni ya təgur mesedi ni dek ; mis ndahaŋ ti ni tədəm məslər ti, ndam ge mesedi ni dek akaba məslər məslərani ya àfi ahàr ana tay ni. Ay pakama ge Zeŋ ya abiki ana məslər ya àfi ahar ana ndam ge Melefit a kəsa nahaŋ bu ni ti, àhi ana ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa gani nani bu ni akada nday dek mis bələŋ.

ga mabəki *ceŋgel adəskəlani ni bu ni. Pakama gayar ni ti nihi, ² àdəm : Nəsəra tūwi gayak ya kagraj na, nak kəbu kagraj tūwi àna njadə, kəbu kebesey, kəbi kəvi divi ana ndam cuday ga məhurkiviyani ke kəli bi daya. Ndam ya tādəm nday ndam *asak goro, ay nday ndam asak goro do ni ti kāmənjaləŋaba kà tay a, kəsəra nday ndam masəkad malfadə masakani. ³ Nak kəbu kebesey, kàcaka daliya azuhva nu a, kàmətaḅ ndo.

⁴ « Ay ti zlam àbu bəlarj kəgudara, nəhukki : Kàwayay nu akada ya kàwayay nu enjenjeni ni va do. ⁵ Jalaki ahàr ka manjəhad gayak ye enjenjeni ni, ŋga pi kəŋgoya kələŋ a ni day ti. Mbatkaba majalay ahàr gayak a, gray tūwi akada ya kəgray enjenjeni ni. Tigi ti kəmbatkaba majalay ahàr a do nahəma, anara afa gayak a, nara nəzaba ceŋgel gayak na akaba məlarj ya tafəkadki na. ⁶ Ay zla nahəma, zlam naharj àbu bəlarj nazləbaki kur : ere ye ti ndam Nikolas * təcəhi ana mis ni ti kàwayay do fererəni akada goro ya nəwayay do fererəni ni.

⁷ « Maslarj ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsə gərgərani bu ni.

« Maslarj ya ti èyefiŋa kà zlam magudarana nahəma, anəvi divi ga məzum bəza ga məŋgəhaf ya àbu a məlarj sulumani ge Melefit bu ni. Bəza ga məŋgəhaf nani ti avi sifa ana mis. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayarj ya təcakalavu e Simiriŋ ni

⁸ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu e Simiriŋ ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti ànjəki ka magray zlam

* ^{2:6} Leli məsər ere ye ti ndam Nikolas tādəm ni do, ay məsəra nday ndam magudar zlam ya tādəbay divi ga Yezu do ni.

dek, emendeveriŋ zlam dek, naŋ gani ya àmæt mæk àŋgaba e kisim ba ni. Pakama gayaŋ ni ti nihi, ⁹ àdàm : Nèsèra daliya gayak ya ti kacakay na, nèsèra nak talagani. Ay ge jiri nahèma, zlam gayak àbu. Nèsèra ma magədavani ya mis tekellkukiyu na daya. Ndam ya tekellkukiyu ma ni tədəm nday ndam *Zəde, ambatakani do nday ndam Zəde do, nday ndam ya təcakalavu ga madəbay *Seteni ni. ¹⁰ Aŋgwaz àwərfəŋa kur ka daliya ya akacakay ni ba. Sərumki : Seteni aməbiyu ndam gekuli ndahaŋ kay a daŋgay vu, awayay ti ahəlfəŋa eyə kè kuli a. Akəgrum daliya vad kru. Ku takad kur nəŋgu ni, kəmbərəŋ məfəku ahər ba. Kəmbərəŋ məfəku ahər ndo nahkay nahèma, anəvuk sifa ga sulum adaba kèyefiŋa kà zlam magudarana.

¹¹ « Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahèma, mîci ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni.

« Maslaŋa ya ti èyefiŋa kà zlam magudarana nahèma, ku tamal àməta nəŋgu ni amaŋgaba, aməmæt day-day va do, *kisim ye cə ni amazay naŋ do. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayaŋ ya təcakalvu a Pergam ni

¹² Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu a Pergam ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti naŋ àbu àna maslalam ma gani cecəeni məzumani ni. Pakama gayaŋ ni ti nihi, ¹³ àdàm : Nèsèra mələŋ manjəhad gayak a, nak ka mələŋ ge *Seteni, kərsi gayaŋ àbu eslini. † Təkad Antipas ti afa gekuli eslini ka mələŋ ge Seteni ya anjəhad ni. Antipas ti

† 2:13 A Pergam ti mələŋ gədəkani ge meviyekiki zlam ana Zəs melefit gədəkani ga ndam Gres ni àbu. Ahay nahaŋ àbu, tazləbavù bay gədəkani ga ndam Rom ni akada naŋ melefit eslini. Yezu àdàm kərsi ge Seteni àbu a Pergam ti azuhva zlam nday nani.

bay magrakua sedi a, àmbrəṅ nu ndo. Ku tamal tàkada naṅ a nəṅgu ni nak day kəmbərəṅ nu ndo simiteni, kəbu kəfəku ahàr kekileṅa.

¹⁴ « Ay ti zlam àbu kàgudara, nəhukki : mis ndahaṅ təbu afa gayak ti tэгəskabá ere ya *Balam àdafaki na. Àhi ana bay Balak m̀agosay ndam *Izireyel ti t̀ahəpəd aslu ga pəra akaba t̀agray mesəwəhvu. ¹⁵ Mis ndahaṅ təbu afa gayak tэгəskabá ere ye ti Nikolas † àdafaki na daya. ¹⁶ Nahkay nəhuk : Mbatkaba majalay ahàr gayak a. Tigi ti k̀ambatkaba do nahəma, nara afa gayak a wudak, nara nakadvafoṅva kà ndam gayak na àna maslalam ya ahəraya a ma goro ba na.

¹⁷ « Maslaṅa ya ti slimi àfoṅ ge mici zlam nahəma, m̀ici ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni.

« Maslaṅa ya ti èyefiṅa kà zlam magudarana nahəma, anəvi *man maṅgahani ni. Anəvi koskosay daya : ka koskosay gani nani ti slimi məweni àki məbəkiani. Maslaṅa ya àsəra slimi gani nana ni ti àbi, si asər ti maslaṅa ya ti t̀evia akur gani nana ni kwa. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan̄ ya təcakalavu a Tiyatir ni

¹⁸ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu a Tiyatir ni. Pakama gani nani ti ga Wur ge Melefit, naṅ ya ti eri gayan̄ asladay akada ga aku ni, asak gayan̄ ni akada ga ara sulumani ni. Pakama gayan̄ ni ti nihi, ¹⁹ àdəm : Nəsəra t̀wi gayak ya kagray na, nəsəra kəbu kawayay mis, kəbu kəfəku ahàr, kəbu kebesey zlam đek, kəbu kəfi ahàr ana t̀wi daya. Nəsəra t̀wi gayak ya kagray nihi ni àtama ya kàgrabiya enjenjeni na.

† 2:15 Mənjaki ke ere ye ti məbəkiani ka 2.6 ni.

²⁰ « Ay ti zlam àbu kàgudara, nəhukki : kàvia divi ana Zezabel, wal ya àdəm naŋ bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit na. § Ambatakani do wal nani ti naŋ àbu adəfiki zlam ana ndam məgru tūwi ge mesipet tay àna naŋ. Awayay ti tâgray mesūwehvu akaba tâhəpəd aslu ga pəra. ²¹ Nəvia sarta ti māmbatkaba majalay ahàr gayaŋ a, ay ti kekileŋa àcuħway do ; agroru mesūwehvu gayaŋ zlam gayaŋ. ²² Nihi nahəma, nara nəfəki arməwər, ara acakay daliya ka slalah gayaŋ. Ndam ya tagrafəŋa mesūwehva ni tigi ti tāmbatkaba majalay ahàr gatay a ndo, təmbrəŋ tūwi gatay magədavani nani ndo ni ti atəcakay daliya dal-dal daya. ²³ Nara nabazlfəŋa bəza dek daya, ti ndam ya təfəki ahàr ke Melefit, təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni dek tara təsər : bay ya ti àsəra majalay ahàr ge mis a akaba zlam ya mis tawayay na ti si nu kwa. Lekulum dek anəpəl kuli, ku way way do ke tūwi gayaŋ ya àgray ni.

²⁴ « Lekulum ndam Tiyatir ndahaŋ ni kəbum kəfumki ahàr ke Melefit. Lekulum ti kicumiki ma ga wal ni ndo, kàcahum ere ye ti mis nday nani tədəm zlam maŋgahani ge *Seteni ni ndo. Lekulum nahəma ere ye ti nəhi ana kuli grum ni ti àbi. ²⁵ Ay ti ere ye ti nəhi ana kuli ni ti nihi : Gəsumkabá ma ya nəhi ana kuli na, kəmbərəŋum ba duk abivoru ana sarta goro ya anaŋga ni.

²⁶ « Maslaŋa ya ti èyefiŋa kà zlam magudarana, àgəskabá ere ye ti nawayay na duk abivoru ana vad gayaŋ a nahəma, anəvi njəda ga məgur jiba gərgərani. ²⁷ Maslaŋa nani ti emigi bay bilek-bilekeni, amahətay jiba nday nani àna aday ga ara ; aməgri ana tay ti akada ga

§ 2:20 Zezabel ti wal ga bay Akab ga haď Izireyel ahaslani (1 Bəbay 16.31). Zezabel ti wur Izireyel do, ahəŋgrioru ahàr a haď ana Bal melefit ga ndam Kanaŋ. A Wakita ge Melefit bu ni ti wal ya agosay mis ti tādəbay divi ge Melefit ba ni lu təzalay naŋ Zezabel.

maslaŋa ya ti eheɓkaba misek ge elibisil a tɔzlu-tɔzlu ni.
 *²⁸ Anɔvi njɔɗa ga magray zlam nday nani akada ga Baba
 ya avu ni. Maslaŋa nani ti anɔvi bamti ya ti acalaya ge
 duena ni daya. †

²⁹ « Maslaŋa ya ti slimi afɔŋ ge mici zlam nahɔma,
 mɔci ere ye ti *Məsuf Njɔlatani ahi ana ndam goro ya
 tɔcakalavu a kɔsa gɔrgɔrani bu ni. »

3

*Ma ga Yezu ya ahi ana ndam gayan ya tɔcakalavu a Sart
 ni*

¹ Ahu keti : « Biki pakama hini ana *mɔslɔr ge Melefit ya
 abi slimi ana ndam goro ya *tɔcakalavu a Sart ni. Pakama
 gani nani ti ga Bay ya ti mɔsuf ge Melefit tɔfɔŋ adɔskɔla
 akaba boŋgur tɔfɔŋ adɔskɔlani ni. Pakama gayan ni ti
 nihi, adɔm : Nɔsɔra tɔwi gayak ya ti kagray na. Mis tɔɗɔm
 nak ti kɔŋgɔta sifa, ambatakani do nak mɔmɔtani sawaŋ.
² Nak kɔbu kendevertu wudak, ay ti cikaba. Zlam nahaŋ
 agɔjɔnifuka, amɔt ndo, ay ahàr adɔm zay njɔɗa gayak,
 do ni ti zlam gani nani day ara amɔt. Nàmɔnjalaŋa ana
 tɔwi gayak na, nipi ti èsli araŋa kè meleher ge Melefit
 goro do. ³ Sərki ka ma ge Melefit ya ti kici ahaslani
 ni. Sərki ahɔmamam kɔgɔskabu ma gani ahaslani ni.
 Kɔsərki ti gɔskabá, mbatkaba maŋalay ahàr gayak na. Tigi
 ti kipiɗekvu do nahɔma, anara afa gayak a. Anara ti akada
 ga zal akal ni, akəsər sarta gani do. ⁴ Ay ti ndam gayak
 ndahaŋ bal tɔbu a Sart ti azana gatayani tɔgɔs arɗa ndo.
 Nday mɔbakabu azana bɔɗ-bɔɗani, amasawaɗay akaba
 tay, adaba tislɔki tata.

* ^{2:27} Mɔnjay Limis 2.8-9. † ^{2:28} Bamti ya ti acalaya ge duena
 ni ti Krist. Mɔnjay Maŋgahani 22.16.

⁵ « Maslaŋa ya ti èyefiŋa kà zlam magudarana nahəma, aməbakabu azana bəɗ-bəɗani, anəbəkia slimi gayəŋ ka wakita ɗay-ɗay do. A wakita nani bu ni ti nəbəkia slimi ga ndam ya təŋgəta sifa ni. Kè meleher ga Baba akaba kè meleher ga məslər gayəŋ nahəma, anədəm vay-vay naŋ ti mis goro.

⁶ « Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayəŋ ya təcakalavu a Filadelfi ni

⁷ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu a Filadelfi ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti naŋ *njəlatani, naŋ jireni ni, naŋ ti lekili ga bay Devit àfəŋ a ahar bu . Tamal àzləkaba mahay a ti maslaŋa nahaŋ àzləkvu koksah, tamal àzləkva day maslaŋa nahaŋ àzləkaba koksah. Pakama gayəŋ ni ti nihi, ⁸ àɗəm : Nəsəra tūwi gayak ya kagraŋ na. Nəsəra njəɗa gayak àhəca, akaba nani ɗək kəmbərəŋ nu ndo, kəgəskabá pakama goro a. Nihi nahəma, nəzləkukaba mahay a, maslaŋa ya ti esliki məzləkvu mahay nani ti àbi. ⁹ Nəhuk nahəma, ndam ya təcakalavu ga maɗəbay *Seteni, tədəm nday ndam *Zude ambatakani do tasəkaf malfada, nday ndam Zude do ni, ere ye ti anəgri ana tay ni nihi : anəfəki ŋgasa ka tay, ti târa tâbəhaduk mirdim meleher ndiɓa ndiɓa ana haɗ. Nahkay ti atəsər nu nəbu nawayay kur. ¹⁰ Nak ti kəgəskabá pakama goro na, kəmbərəŋ ndo. Nahkay nu day anahətay kur ka sarta ga daliya ya amərəkia ka ndam ga duniya ɗək ni, anəmbərəŋ kur do. Daliya gani nani ti ecirkaba mis a : mis ndahaŋ goro, mis ndahaŋ ti ni goro do. ¹¹ Nu nəbu naŋga wudak. Gəskabá ma ya ti nəhuk na lala, kəmbərəŋ ba. Nak kəbu àna sifa ya nəvuk ga sulum aɗaba kèyefiŋa

kà zlam magudarana ni : tigi ti kàmbrəŋ ma goro ndo nahəma, maslaŋa àbi amazafuka sifa gani nana bi.

¹² « Maslaŋa ya ti èyefiŋa kà zlam magudarana nahəma, anafəkad naŋ, emigi medikedik ga *ahay gəɗakani ge Melefit goro ni, amanjəhad a məlaŋ sulumani nani bu ga kaŋgay-kaŋgayani. Anəbəki slimi ge Melefit akaba slimi ga kəsa gəɗakani ga bay Melefit goro ka naŋ. Kəsa gani nani ti Zeruzalem mūweni ya ti Melefit aməslərbiyu ka had ni. Anəbəki slimi goro mūweni ka maslaŋa nani daya.

¹³ « Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayəŋ ya təcakalavu e Lewədisi ni

¹⁴ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu e Lewədisi ni. Pakama gani nani ga Bay ya ti təzalay naŋ “Aya Nahkay !” ni. Naŋ Bay magray sedi jireni, àsəkad malfada do, ere ye ti Melefit àgraya ni dek ti ahar gayəŋ àkibu daya. Pakama gayəŋ ni ti nihi, ¹⁵ àɗəm : Nəsəra tūwi gayak ya kagraŋ na : nak liŋ-liŋ do, nak war-war do daya. Hojo nak liŋ-liŋ ahkay do ni nak war-war. ¹⁶ Ay ti nak liŋ-liŋ do, nak war-war do, nak luɓuk-luɓuk, nahkay ti nara nahəŋgaya kur a ma goro ba tuwəd. ¹⁷ Kəbu kədəm elimeni gayak àbu, kəŋgəta zlam a, ere ye ti ahəcukkiyu ni àbi. Ambatakani do ŋgay nak kəbu kasay cicih, araŋa gayak àbi, nak talagani, nak wulufani, nak a mahayma ti kəsər do. ¹⁸ Nihi zla nahəma, nawayay ti ra afa goro a, səkum gru masladani, ègi njəlalatani a aku bu ni. Nahkay ti ekigi bay ge elimeni ededifŋ ededifŋeni. Səkum azana bəd-bədani ti kàbakabu, kəŋgah vu gayak nahkay ti akagraŋ mimili va do. Səkum haf ge eri daya ti kàgraki

ke eri gayak ni, nahkay ti ekipi divi. ¹⁹ Nu ti ndam goro ya nawayay tay ni tamal tàgudara zlam a ti nàhiki ana tay, natraðki tay. Nahkay ti mbatkaba majalay ahàr gayak a, kava njañ-njañ ga magray tawi a. ²⁰ Ci day, nu hi kà mahay, nàbu nàzalay. Tamal ti maslaña ècia dɛngu goro a, àzləkaba mahay a nahəma, nəhuriyu afa gani. Nəhuriya ti nəzum zlam ata nañ, nañ day azum zlam ata nu.

²¹ « Maslaña ya ti èyefiña kà zlam magudarana nahəma, anəvi divi ga manjəhadani e kɔrsi ga bay bu akaba nu a bay goro bu. Amanjəhad ti akada goro ya ti nèyefiña kà zlam magudarana, nàra, nu nàbu manjəhadani e kɔrsi ga bay bu akaba Baba ni.

²² « Maslaña ya ti slimi àfəñ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni. »

4

Mahay məzləkabana e melefıt ba

¹ Àra àhua ma na nahkay ti nipi mahay məzləkabana e melefıt ba. Eslini dɛngu ga maslaña àhənday akada ga mezlelim ni. Dɛngu nani ti ga maslaña ya ti àhu ma enjenjeni ni. Àhu ahkado : « Cəlaya ahalay ha. Kəcəlaya ti nədɛfukki zlam ya ti amagravu ni. »

² Eslini *Məsuf ge Melefıt àgəs nu huya, mək nipi kɔrsi ga bay mafəkadani e melefıt bu, maslaña àvu manjəhadviyani dəgama. ³ Maslaña gani nani ti àbəlay kay akada ga akur sulumani ya təzalay zespi ni, akada akur ya təzalay sarduwañ ni daya. Kɔrsi gani nani ti makwal èvelij tekesl. Makwal ni asladay akada ga akur ya təzalay imarot ni. ⁴ Kɔrsi ndahañ kru kru cə mahar fad təfəñ kà gəvay ge kɔrsi nani tèvelij carra, mis gədákani təvu dəgama dəgama manjəhadviyani. Nday məbakabu azana bəɖ-bəɖani, mefedey ahàr àna elpindiñ ga gru. ⁵ A

Manğahani 4:6 14 Manğahani 4:11

kürsi gani nani ye e kidîñ bu ni ti avêr abay aku, dênğu tahênday, avêr adi aday. Eslini ceñgel têbu adêskêla têsładay melañ kama ge kürsi ga bay ni. Ceñgel nday nani ti *Mêsuf ge Melefit adêskêlani ni. ⁶ Zlam nahañ àvu kama ge kürsi ga bay ni, ere gani akada dêluv, asładay melañ akada ga kutrum ni, ahêlaba eri a vêrut.

Zlam ndahañ têbu fad, nday àna sifa, têfêvù kürsi ni e kidîñ vu kà palahar gani fadani dèk. Zlam gani nday nani ti meleher gatay akaba alêñ gatay ni dèk eri trakokwa trakokwa. ⁷ Zlam bêlañ gani têtavû ata mazlahku, ye cû ni têtavû ata wur kokur, ya mahkêr ni meleher gani têtavû ata ge mis, ya fad ni ti ni têtavû ata mêtavû ka ya ti mêtavû ni ahêr ni. ⁸ Zlam nday nani fadani ni kêrpaşla têtêñ kà tay muku muku, vu gatay ni dèk eri trakokwa, gwar a huđ bu akaba gwar ka dala dèk. Mêlafat akaba mêlavaf gani do dèk tidi limis, têtêbrêñ do, têbu têdêm :

« Bay geli Melefit, nak Bay njêda-njêdani, nak kêbu njêlata, njêlata, njêlata.

Nak ti kwa ahaslani nak kêbu, nak kêbu nihi, akêlêbu kama daya. »

⁹ Zlam nday nani fadani têbu tidii limis ana Bay ya ti nañ àbu manjêhadani dêgama e kürsi ga bay bu, nañ àbu àna sifa, àmêt đay-đay do ni. Kêla ya ti tidii limis ga mazlêbay nañ akaba têgri sêsi nahkay ni ti ¹⁰ nday gêđakani kru kru cû mahar fadani ni tabêhadî mirdim ana Bay ya ti nañ manjêhadani dêgama e kürsi ga bay bu, àmêt đay-đay do ni. Tabêhadî mirdim, tazlêbay nañ. Tabêhadî elpindîñ gatay kê meleher ga Bay manjêhadani e kürsi bu ni, têdêm :

¹¹ « Bay geli Melefit, nak kàgraya zlam a dèk.

Kàgraya zlam a dèk, nday têbu nahkay ti ka mawayay gayak.

Nahkay zla nahêma, kîşlia ti ku way way do mâzlêbay kur,

mêdfəm nak gədfakani, mêdfəm nak njəfa-njəfani. »

5

Wur Təmbak akaba wakita

¹ Eslini nìpifiŋ wakita mifedekabani kà bay ya ti manjəhadani dəgama e kərsi ga bay bu ni a ahar ga đaf bu. * Wakita nani ti palahar gani cecəeni məbəkiani, ma gani mandəbaŋakabiyani àna zlam mələŋ adəskəla daya. ² Mək nìpi *məslər ge Melefit njəfa-njəfani ədfəm ma kay kay, ədfəm ahkado : « Way esliki məhəlkia zlam ya ti təndəbaŋakabiyu wakita ni àna naŋ na ga mepelkaba wakita na tata ni way ? »

³ Ay ti ku e melefit bu, ku ka had, ku a had bu, maslaŋa àbi esliki mepelkaba wakita na ga məmənjiyani a hud gani vu bi. ⁴ Eslini nìtəwi dal-dal adaba tədi ahər ana maslaŋa ya ti esliki mepelkaba wakita na ga məmənjiyani a hud gani vu ndo. ⁵ Ay bələŋ e kidiŋ ga nday gədfakani ni bu àhu : « Kìtəwi ba. Nihi nahəma mazlahku àbu, naŋ ti ge dini ga Zəda, naŋ wur hud ge Devit ; əyefiŋa kà ndam ezir ge Melefit a. Naŋ ti esliki : ahəlkia zlam adəskəlani ya təndəbaŋakabiyu wakita ni àna naŋ na ga mepelkabana tata. »

⁶ Eslini nìpi Wur Təmbak micikeni jika e kidiŋ bu kama ge kərsi ni. Zlam ndahaŋ fadani ni akaba nday gədfakani ni təveliŋ naŋ. Wur Təmbak gani nani ti edrem adəskəla. Eri gani day adəskəla ; eri nday nani ti *Məsuf ge Melefit adəskəlani ni, Melefit əslərbiyu tay ka had đək. Wur Təmbak gani nani ti amənjavu akada ga wur təmbak ya tišliŋa ni. ⁷ Wakita ni əfəŋ kà Bay ya ti manjəhadani dəgama e kərsi bu ni a ahar ga đaf bu. Eslini Wur Təmbak

* ^{5:1} Ka sarta ga Yezu ti wakita đək zəbalani, mis tefedekabu ; ga mənğət mələŋ ya tawayay ni si təpelkaba kwa ; wakita akada ya kani ni ti təbi.

nakəŋ òru àzay wakita ni. ⁸ Naŋ nakəŋ àra àza wakita na ti zlam fadani ni akaba gəďákani kru kru cə mahar fadani ni tàbəhad mirdim grik kè meleher ga Wur Təmbak ni. Nday dekeni àna tində a ahar bu akaba hijiyem ga gru mərəhvani àna tersel pisl pisl. Tersel gani nani ti zlam mahəŋgalani ga ndam ge Melefit ya tahəŋgalafəŋja kè Melefit a ni. ⁹ Nday nakəŋ tidi limis məwəni, təďəm :

« Nak ti kislia mazay wakita na,
kislia məhəlkia zlam adəskəlani
ya tandəbaŋakabiyu wakita na àna naŋ na daya.

Adaba tàkaďa kur a,
kəmbiaya mis a deka ana Melefit àna mimiz gayak na :
mis ya təzlapay ma həma ni deka, ge dini deka,
ga jiba deka akaba ga had gərgərana deka, kəmbiaya tay a.

¹⁰ Kəgray nahkay ti tigia ndam jiba gayak a, nak kəgur tay,
tigia ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit kè meleher
ge Melefit geli daya.

Nday gani etigi bəbay ka had. »

¹¹ Eslini nipi məslər ge Melefit miliyem ehimeya, tà-
calvu do, nìci limis gatay ya tidi ni. Nday nakəŋ tèvelinji
ahà ana kərsi ni, ana zlam fadani ni, akaba ana gəďákani
ni. ¹² Nday nakəŋ təbu tidi limis kay kay, təďəm :

« Wur Təmbak ya tàkaď ni əslia ti mis təhəŋgrioru ahà a
had,

təzləbay naŋ akaba tidi limis,
adaba naŋ njəďa-njəďani, agur zlam deka,
naŋ əbu àna elimeni, əsəra magray zlam a deka. »

¹³ Eslini nìci dəŋgu ga zlam ya Melefit əgraya tay a ni
deka təbu tidi limis. Zlam ya ti agavəla ni, ya ka had ni, ya
a had bu ni akaba zlam ya ti a dəluv bu ni təďəm :

« Məzləbum Bay ya ti e kərsi bu ni,
məzləbum Wur Təmbak ni daya.

Məhəŋgrioru ahàr a hađ ana tay adaba nday təgur zlam dek.

Mətəkumi ahar ana tay daya.

Məgrum zlam nday nani dek ga kaŋgay-kaŋgayani. »

¹⁴ Zlam fađani nakəŋ təđəm : « Aya nahkay ! » Tàra təđəma nahkay nahəma, gəđákani ni tábəhadı mirdim meleher ndiđa ndiđa ana hađ ana Bay ya e kúrsi bu ni akaba ana Wur Təmbak ni, təhəŋgrioru ahàr a hađ ana tay.

6

Wur Təmbak ni ezliri ana mepelkaba wakita

¹ Eslini nipi Wur Təmbak nakəŋ àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita na bəlaŋ gana. Àra àzəkia nahəma, nıci zlahay ga zlam bəlaŋ e kidıŋ ga zlam fađani ni bu ahənday kay kay akada ga avər ya adi aday ni, àđəm : « Ra ! » ² Nipi ti pilis bəđ-bəđani, mis àki digusa maŋjəhadani, aləka àfəŋ a ahar bu. Təvia elpindiŋ a, adaba esliki meyefiŋeni kà zlam dek, àsləka òru ga makadvani ti mēyefiŋ ka zlam keti.

³ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ye cə na. Àra àzəkia ti nıci dəŋgu ga zlam ye cə e kidıŋ ga zlam fađani ni bu ni, àđəm : « Ra ! » ⁴ Nipi pilis nahaŋ ndizeni àhəraya, mis àki digusa. Maslaŋa gani nani ti təvia maslalam gəđakana, təvikiva njeđa ga məzəkibiyu silik ke mis ka hađ a ti tábazlvu e kidıŋ gatay bu.

⁵ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita na ya mahkər na. Àra àzəkia ti nıci dəŋgu ga zlam ya mahkər e kidıŋ ga zlam fađani ni bu ni, àđəm : « Ra ! » Nəmənloru mək nipi pilis diliŋ-diliŋeni àhəraya, maslaŋa àki digusa, kilə àfəŋ a ahar bu ga makay zlam. ⁶ Nıci dəŋgu ga maslaŋa ahəndabiyu e kidıŋ ga zlam fađani ni bu, àđəm : « Siŋgu ge təwi ga rukani asəkum *alkama agodu bəlaŋ ciliŋ, tamal hay ti ni agodu mahkər ciliŋ. »

Àhi ana bay ya ti naŋ ke pilis ni keti : « Zum nday ata amal nahəma kijaŋ ba. »

⁷ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ya fadani na. Àra àzəkia ti nìci dəŋgu ga zlam ya fadani ni àdəm : « Ra ! » ⁸ Nàmənjoru mək nipi pilis àzavu ata azək àhəraya, maslaŋa àki digusa. Slimi ga bay nani Kisim, mələŋ ge *kisim adəboru naŋ kələŋ. Təvia njəda ana tay ka palahar ga haɗ bələŋ a huɗ ga fadani ba ga mabazl mis àna maslalam a, àna ləwir a, àna arməwər gərgərana. Təvia njəda ana tay ga magray ti zlam ge gili cudayani tábazl mis daya.

⁹ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ya zlamani na. Àra àzəkia ti nipi diksi ga ndam ya tábazl tay adaba təgəskabá ma ge Melefit a akaba təgrakia sedi a ni. Nday ti təvu a huɗ ga mələŋ *meviyekiki zlam ana Melefit ni bu. ¹⁰ Nday nakəŋ təzlah kay kay, tədəm : « Bay geli gəɗakani, nak jireni, nak *njəlatani ; akagrafəŋa seriya kè mis ya təbu ka haɗ, tábazl leli na ti ananaw ? Akatraɗvù tay ti ananaw ? » ¹¹ Tàra tədəma ma na nahkay nahəma, təbəki azana bəɗ-bəɗani ka tay dek, təhi ana tay ahkado : « Bəsəma àkiva gəzit, adaba bəza ga məŋ gekəli ndahaŋ təbu təgri təwi ana Melefit akada gekəli ni, Melefit àvia divi ana mis a ti tábazlkivu tay ke kəli. Ahàr àdəm tábazlaba tay a dek day kwa. »

¹² Eslini nipi Wur Təmbak ni, àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ya muku na. Àra àzəkia ti haɗ àdaɗay kay kay. Fat ègi diliŋ-diliŋ akada jembey. Kiyi day ègi ndize akada mimiz. ¹³ Bəŋgur tətəɗbiyu e melefit bu, tədəgaya ka haɗ a akada ga bəza ga *wəruv maŋgalakani ya aməɗ gəɗakani abafəŋa tay kà məŋ gana ni. ¹⁴ Huɗ melefit èfedevu akada ga wakita ya efedevu ni, àsləkaba eslina. Həma akaba haɗ ya e kidiŋ ga dəluy bu ni dek tàsləkaba a mələŋ gatay ba. ¹⁵ Bəbay ga haɗ ni dek,

gəďákani, gəďákani ga ndam slewja, ndam ge elimeni, ndam ya njəďa əfəŋ ka tay ni, mis ndahaŋ ni dek, evidi akaba nday ye evidi do ni təďu a ahuzl bu, təďu e kidiŋ ga hudəkum bu. ¹⁶ Təhi ana həma ni akaba ana hudəkum ni ahkado : « Dəďumkiaya ke leli a, ŋgahumfəŋa leli kà bay maŋjəhadani dəgama e kərsi ga bay bu na ti èpi leli ba ; ŋgahumfəŋa leli kà Wur Təmbak na daya, adaba əzuma bəruv a. ¹⁷ Adaba vad məzum bəruv gatay dal-dalani ènjia. A vad gani nani ti maslaŋa àbi amatamfəŋa kà tay a bi. »

7

Ndam ya ti təhəndakia zlam ge Melefit ka tay a ni

¹ Eslini nipi *məslər ge Melefit fad nday jika jika kə sliri ga məlaŋ fadani dek. Nday təbu təcafəŋa aməď ga məlaŋ na dek ti ədaday ka had ni ba, ka dəluv ba akaba ka məŋgəhaf ku bəlaŋ ba simiteni. ² Melefit ti Bay ga sifa ; nipi məslər gayəŋ nahaŋ keti naŋ əbu asləkabiya gwar egezi a, zlam ge Melefit ga mahəndakiani ke mis ni əfəŋ a ahar bu. Məslər nakəŋ əzlah kay kay, əhi ana məslər ndahaŋ fadani ya Melefit əvi njəďa ana tay ga magudar had akaba dəluv ni, əhi ana tay ahkado : ³ « Kəgudarum had, dəluv akaba məŋgəhaf faŋ ba, si amahəndakia zlam ge Melefit kə meleher ga ndam məgri təwi ana Melefit geli na day kwa. » ⁴ Eslini təcaluaya mis ya ti təhəndaki zlam ge Melefit ka tay na : nday dəbu diŋ əna dəbu kru kru fad mahar fad, nday ge dini gərgərani ge Izireyel ni dek. ⁵ Ge dini ga Zəda mis dəbu kru mahar cə, ge dini ge Rəbeŋ mis dəbu kru mahar cə, ge dini ga Gad mis dəbu kru mahar cə, ⁶ ge dini ge Eser mis dəbu kru mahar cə, ge dini ga Naftali mis dəbu kru mahar cə, ge dini ga Manase mis dəbu kru mahar cə, ⁷ ge dini ga Simeyoŋ mis dəbu kru mahar cə, ge dini ga Levi mis dəbu kru mahar cə, ge dini ga Isakar

mis dəbu kru mahar cə, ⁸ ge dini ga Zabuloŋ mis dəbu kru mahar cə, ge dini ge Zəzef mis dəbu kru mahar cə, ge dini ge Benjemen mis dəbu kru mahar cə.

Mis macakalavani dal-dal kè meleher ge Melefit

⁹ Eslini nàmənjoru, nipi mis macakalavani dal-dal, maslaŋa àcal tay koksah. Nday nani ti mis ga had gərgərani dek, ga jiba gərgərani dek, ge dini gərgərani dek akaba ya təzlapay ma həma gərgərani ni dek. Nday təbu micikeni jika jika kama ge kursori ga Bay ni, kè meleher ga Wur Təmbak ni. Nday dek məbakabu məgudi bəf-bəfani, ahar ga təba təfəŋ kà tay dek a ahar bu, tazləbay Melefit àna naŋ. ¹⁰ Nday nakəŋ təzlah kay kay, tədəm : « Təhəŋgay leli ti Melefit geli manjəhadani e kursori bu ni nday ata Wur Təmbak ni. » ¹¹ Eslini nipi *məslər ge Melefit jika jika təvelinija ahər ana kursori ga bay na, ana gəfakani na akaba ana zlam fadani ya àna sifa na. Nday nakəŋ təbəhad mirdim, meleher ndiəba ndiəba ana had, təzləbay Melefit, ¹² tədəm :

« Aya nahkay !

Melefit geli ni, nak a bay gayak bu, nak kəsəra zlam a.

Məgruk səsi, məhəŋgrukoru ahər a had,

adaba kisliə ga məgur zlam a dek, nak njəda-njəfani,

nahkay mazləbay kur ga kaŋgay-kaŋgayani.

Aya nahkay ! »

¹³ Eslini gəfakani bəlaŋ e kidin ga nday kru kru cə mahar fadani ni bu àhu ahkado : « Mis nday hini məbakabu məgudi bəf-bəfani ni ti ndamam, təsləkabiya eley ? »

¹⁴ Nəhəŋgrifəŋ, nəhi : « Bay goro, nu nəsər do, nak kəsəra sawaŋ timey. » Naŋ nakəŋ àhu nahəma : « Hini ti ndam ya ti təbesəbiya daliya dal-dalana, təmbrəŋ məfəki ahər ke Melefit ndo ni. Nday gani ti ndam ya təbarafəŋa məgudi gatay àna mimiz ga Wur Təmbak a ti məgudi gatay ni

tîgi bəð-bəðani ni. ¹⁵ Azuhva nani ti nday təbu kəlavad micikeni kè meleher ge Melefit nañ manjəhadani e kürsi gayañ bu, tazləbay nañ a ahay gayañ bu məlafat akaba məlavad gani do dek. Bay ya ti nañ manjəhadani dəgama e kürsi bu ni aməfi ahər ana tay. ¹⁶ Ləwir aməwər tay va do, yam day amakad tay va do. Fat akaba endif day atəgri arañ ana tay do. ¹⁷ Adaba mam, Wur Təmbak micikeni e kiđiñ ge kürsi ga bay ni bu ni amajəgay tay, aməhəloru tay ka məlañ ga yam ya ti aŋgəz, ədəl day-day do, avay sifa ni. Melefit əna ahar gayañ aməgriaba yam tuway ana tay e eri ba dek. »

8

Wur Təmbak ni èndeveriña məzəkia zlam mandəbañakabiyu wakita na

¹ Eslini Wur Təmbak ni əzəkia zlam mandəbañakabiyu wakita ya adəskəlani na. Əra əzəkia nahəma, zlam ya a huđ melefit bu ni dek təmbrəñ madadani, təwər day əbi dədik-dədik, agray minit kru kru mahkər. ² Eslini niñi *məslər ge Melefit adəskəla micikeni kè meleher ge Melefit ; təbi mezlelim adəskəla ana tay.

³ Niñi məslər ge Melefit nahañ əna hijiyem ga gru a ahar bu ; hijiyem ni ti teviyekviyu haf ya ezi akada ge tersel ni. Məslər ge Melefit nakəñ əra ècikfəñ kə gəvay ga zlam ga gru ya teviyekiki zlam ana Melefit ni. Təvia haf ya ezi akada tersel na dal-dal ge meviyekieni ana Melefit ti azək gani mînjikioru ke Melefit, ti Melefit mîci mahəngalay zlam ga ndam gayañ *njəlatani ni dek əna azək ga haf ni. Nahkay məslər nakəñ eviyekki ka zlam ga gru ya teviyekiki zlam ana Melefit ni, kè meleher ge Melefit nañ dəgama e kürsi gayañ bu. ⁴ Nañ əbu eviyek haf ya ezi akada tersel ni nahkay ti azək gani əhəraya a ahar gayañ ni ba, əcəloru agavəla afa ge Melefit, nahkay Melefit èci

mahəŋgalay zlam ga ndam njəlatani gayəŋ ni dek. ⁵ Eslini məslər ge Melefit ni əzay hijiyem ga gru ni, ədaya aku a mələŋ ya teviyekiki zlam ana Melefit ni ba, əbiviyu e hijiyem ga gru ni vu pisl. Əra əbəviya nahkay nahəma ədəvabiyu ka had. Əra ədəvabiya ti avər ədi aday sak kay, huđ melefit əhənday, avər əbay aku asladay mələŋ, had ədaday dal-dal daya.

Mezlelim adəskəlani ni

⁶*Məslər ge Melefit adəskəlani ya mezlelim təfəŋ kə tay adəskəlani ni təslamatavu ge mivi mezlelim gatay ni.

⁷ Məslər ge Melefit ye enjenjeni e kidiŋ gatay ya adəskəlani bu ni èvi mezlelim gayəŋ ni. Əra èvia mezlelim na ti koskosay ga avər, aku akaba mimiz mebedeveni tadəgaya ka had a. Had ni èsevu mələŋ mahkər, palahar gani bələŋ aku əzumaba. Kəla məŋ ga zlam mahkər lu ti bələŋ e kidiŋ gatayani bu aku èviyekaba. Kəzir midəni dek aku ni əzumaba daya.

⁸ Eslini nəŋ ye cə ni èvi mezlelim gayəŋ ni. Əra evia ti zlam nahəŋ gəđəkani akada həma, aku əbu azum, tizligiyu a *dəluv gəđəkani vu. Nahkay dəluv ni ècekvu mələŋ mahkər, palahar gani bələŋ ègi mimiz. ⁹ Kəla zlam ya a huđ ga yam bu əna sifa ni mahkər lu ti bələŋ e kidiŋ gatayani bu əmət. Kəla *slalah ga yam mahkər lu ti bələŋ e kidiŋ gatayani bu əhuđkaba ŋguc ŋguc.

¹⁰ Eslini nəŋ ya mahkər ni èvi mezlelim gayəŋ ni. Əra èvia ti bəŋgur gəđəkani ətədbiyu e melefit bu. Bəŋgur gani nani asladay akada aku ga vala-vala ni. Dəluv ya ka had ya ti yam gani acuhway ni dek ti kəla dəluv mahkər lu bəŋgur ni ədəkiaya ka bələŋ gana. Ədəkiaya ka mələŋ ga yam ya ədəl do na daya. ¹¹ Bəŋgur nani ti slimi gayəŋ 'Bilek-bilek, esliŋ dəŋgu krec. Kəla dəluv mahkər ya yam gani acuhway ni lu ti bələŋ e kidiŋ gatayani bu ni ti yam

gani ègi bìlek-bìlekeni. Mis kay tìsia yam na. Tàra tìsia yam na ti tàmèta adaba yam ni ègia esliḡ dḡngu krec.

¹² Eslini naḡ ya faḡ ni èvi mezlelim gayaḡ ni. Àra èvia ti fat àsladay lala va do, akada ècekvu mahkḡr, tàhəmbakia zlam ka palahar bəlaḡ gana. Kiyi day ègia nahkay. Kəla boḡgur mahkḡr lu ti bəlaḡ e kiḡḡ gatayani bu àsladay va do. Nahkay ga məlafat məlaḡ àsladay lala va do akada masladani gani ècekvu məlaḡ mahkḡr, tàhəmbakia zlam ka palahar bəlaḡ gana. Məlavaf gani day nahkay.

¹³ Eslini nàmənjoru keti, nḡpi məjəvu naḡ àbu ahər driḡ a huḡ melefīt bu, etəwi kay kay, adəm : « Wanua ! Daliya ! Daliya àmərəkia ke mis a duniya ba. Məslər ge Melefīt təbu mahkḡr tḡvi mezlelim gatay ni faḡ ndo. Etivia mezlelim gatay na ti mis atəcakay daliya dal-dal. »

9

¹ Eslini naḡ ya zlam ni èvi mezlelim gayaḡ ni. Àra èvia ti nḡpi boḡgur nahaḡ àtədbiyu e melefīt bu, adaya ka haḡ a. Təvia lekili ge *evīḡ gəḡakani ya a huḡ ga haḡ bu na. ² Nahkay boḡgur ni àzləkaba evīḡ na. Àra àzləkaba ti azək àhəraya dḡl-dḡl, azək gani akada ga aku kayani ni. Azək ni àsəki fat mək məlaḡ ègi ziḡ-ziḡ. ³ A huḡ ga azək ni bu nahəma, eyəw tàhəraya ka haḡ na dek slirbīḡa. Təvia nḡḡda ana eyəw na ga məbal mis akada ga andra na. ⁴ Təhi ana tay ahkado : « Kəḡudarum kəzir ba, kəḡudarum məḡḡhaf ba, kəḡudarum zlam məfətani ndahaḡ ba daya. Grumi daliya ana ndam ya ti tàhəndaki zlam ge Melefīt ka tay kə meleher ndo ni ciliḡ. » ⁵ Təvi divi ana eyəw ni ga mabazl mis ni ndo, təvi divi ana tay ga məḡri daliya ana mis ni kiyi zlam ciliḡ. Eyəw nday nani ti taḡal mis ; məwər gani ti akada ga andra ya abala mis a ti awər ni. ⁶ A huḡ ge kiyi zlamani ni bu ni ti mis ni atəḡəbay kisim àna ahar

gatay, ay ti atædi ahàr do. Mis ni atawayay mæmætani, ay ti atæmæt do, kisim ni amacuhwafəŋa kà tay a driŋ.

⁷ Eyéw nday nani ti tævavu akaba pilis ya takoru àna tay ka kadvu ni. Zlam ndahaŋ tæki ka tay ka ahàr akada elpindiŋ ga gru. Meleher gatayani day akada ge mis ni. ⁸ Məhər ga ahàr gatay day zilip zilip akada ga wál ni. Aslər gatay ni day akada ga mazlahku ni. ⁹ Gugum gatay ni akada mæwəlani àna maslpara ga ara. Daɗay ga kərpaŋla gatay ni ahənday akada ge seret ya ti tæwəlfəŋa tay kè pilis a, tacuhworu àna tay ka kadvu ti tahənday ni. ¹⁰ Hutul gatay ni njɛɗa njɛɗa akada ga andra ni. Nahkay kiya zlam tislaki məgri daliya ana mis àna məbal mis vəzak vəzak àna hutul gatay ni. ¹¹ Eyéw ni ti nday təbu àna bay gatay. Bay gani nani ti agur evid gəɗakani ya a huɗ ga haɗ bu ni. Təzalay naŋ àna ma *Hebri Abadoŋ, àna ma Gres ti ni Apoliyoŋ.*

¹² Daliya ye enjenjeni ni ti àndava. Nihi nahəma, daliya ndahaŋ təbu kama cə.

¹³ Eslini məslər ya muku ni èvi mezlelim gayəŋ ni. Àra èvia ti nìci dəŋgu ga maslaŋa àhəndabiyu ka gəjək ga məlaŋ faɗani ga zlam ga gru ya teviyekiki zlam ana Melefit kè meleher gayəŋ ni. ¹⁴ Maslaŋa nani àhi ana məslər ya muku, èvi mezlelim ni ahkado : « Picehaba məslər faɗani mæwəlani kà gəvay ga zalaka gəɗakani Efret na. » ¹⁵ Naŋ nakəŋ àra ècia ma ya təhi na ti èpicehaba məslər faɗani na. Məslər nday nani ti Melefit àdaba tay ga moru mabazl mis a : kəla mis mahkər lu takad bəlaŋ gani. Àdaba tay a nahkay ti, ti tãgray tawi nani ke vi nani, ke kiya nani, ka fat nani, ana njemdi nani daya. ¹⁶ Məslər nday faɗani ni ti ndam slewja gatay təbu dal-dal, nday àna pilis. Eslini təhu nday miliyem diŋ diŋ cə. ¹⁷ Ere ye ti nìpi ni ti nihi : pilís

* 9:11 Abadoŋ, Apoliyoŋ : slimi nday nani awayay adəmvaba « Bay magudarkaba zlam a. »

mis təkî ka tay. Mis ni mawəlvani àna maslpara ga kadvu. Maslpara gatay ya tawəlvu àna nañ ni ndize-ndize akada aku, cekuleti-cekuleti, azaywur-azaywur. Ahàr ge pilís ni akada ga mazlahku ni, aku, azək akaba zlam nahañ ya aku agəs akada ga asas ya aku agəs ni tahəraya a ma gatay ni ba. ¹⁸ Zlam nday hini mahkərani ni ti təgri daliya ana mis dal-dal : aku, azək akaba zlam nahañ ya aku agəs akada ga asas ya aku agəs ni. Təhəraya a ma ge pilís ni ba, tabazl mis : kəla mis mahkər lu takad bəlañ gani. ¹⁹ Nahkay pilís ni tisliki məgri daliya ana mis àna zlam ya àniviyu ana tay a ma bu ni. Hutul ge pilís ni day zlam ga kadvu, təgri daliya ana mis àna nañ. Hutul nday nani akada gavañ, ahàr təkî ka tay ga məgri daliya ana mis àna nañ.

²⁰ Mis ndahañ təgəjənia. Nday nani ti zlam mahkərani ya ti tabazl mis ni təgri arəña ana tay ndo. Akaba nani dek təmbatkaba majalay ahàr gatay na ndo. Nday təbu tagroru tawi gatay ya ahaslani ni zlam gatay : tazləbay seteni, tagray pəra. Pəra nday nani ti tagraya tay ga gru a, ndahañ ge virzegeni a, ndahañ ga akur, ndahañ ti ni ge biyem. Zlam nday nani tipi divi do, tici slimi do, təsawadəy koksah daya. ²¹ Mis nday nani ya təgəjəni ni təmbatkaba majalay ahàr gatay na ndo : təmbərəñ matak gatay ni ndo ; təbu tabazl mis, tagray mesəwehvu, tigi akal kekileña zlam gatay.

10

Məslər ge Melefit akaba wakita gūziteni

¹ Eslini nipi *məslər ge Melefit nahañ njəda-njədani àhəraya e melefit ba. Məslər gani nani àbakababiyu endəwi ga maklabasl, ahàr gavañ ni mēfedeni àna makwal, meleher gavañ akada fat, asak gavañ day təzavu ata arəd ga aku ya agəs zlam gədək ni. ² Wakita gūziteni àfəñ kà məslər ni a ahar bu məzləkabana. Àfəkadki asak

ga daf gayan ni ka *dɔlɔv gɛɖakani, asak ga gɛjɔr gayan ni ti ni ka had. ³ Nan nakɛŋ ɔzlah kay kay akada ga mazlahku ya avalahay ni. Ara ɔzlah nahkay ti nɛci avɛr ahɛŋgrifɛŋbiyu, ɔdi aday sak adɛskɛla. ⁴ Nara nɛcia ga avɛr ya ɔdi aday na ti nawayay nɛbɛki ere ye ti aday ga avɛr tɛɖɛm ni. Ay ti nɛci dɛŋgu ga maslaŋa nahɛŋ ɔhɛndabiyu e melefɛt bu, ɔɖɛm : « Ere ye ti aday ga avɛr tɛɖɛm ni ti kɛbɛki ba, kɛhi ma gani ana maslaŋa ba daya. »

⁵ Eslini mɛslɛr ge Melefɛt ya ti ɔfɛkadki asak bɛlaŋ ka dɔlɔv gɛɖakani, asak bɛlaŋ gani ti ni ka had ni ɔtɛloru ahar ga daf agavɛla, ⁶ ɔmbadɛy ɔna slimi ge Melefɛt dɛk adaba Melefɛt ti nan ɔbu ga kaŋgay-kaŋgayani, ɔgraya mɛlaŋ ya agavɛla na akaba zlam ya ti a huɖ gani bu na dɛk, ɔgraya had akaba zlam ya ti tɛki na dɛk, ɔgraya yam akaba zlam ya ti a huɖ gani bu na dɛk. Mɛslɛr ge Melefɛt nakɛŋ ɔmbadɛy, ɔɖɛm : « Ere gani ara agravu nihi huɛya eɖeɖiŋ, sarta gani ɔbi. ⁷ Ay ka fat ya ti mɛslɛr ge Melefɛt ya ti adɛskɛlani ni emivia mezlelim gayan na nahɛma, Melefɛt emendeveriŋ zlam gayan maŋgahani ni. Zlam maŋgahani nani ti ɔhia ma gana ahaslana ana ndam mɛgri tɛwi ya tahɛŋgaray *pakama gayan na. »

⁸ Eslini maslaŋa ya ti ɔhubiyu ma kwa e melefɛt bu ni ɔhu keti : « Ru kaza wakita mɛzlɛkabana ya ɔfɛŋ a ahar bu kɛ mɛslɛr ge Melefɛt micikeni jika, asak bɛlaŋ ka dɔlɔv gɛɖakani, asak bɛlaŋ gani ti ni ka had na ni. »

⁹ Nahkay nɛrɛkioru ka mɛslɛr nakɛŋ, nɛhi mɛvu wakita gɛziteni ya ɔfɛŋ ni. Eslini ɔhɛŋgrufɛŋ, ɔhu : « Za ti kɛndavɛ. A ma gayak bu nahɛma, amanja new-new akada amu, eminjua a huɖ va ti emigi bɛlek-bɛlek. »

¹⁰ Eslini nɛzafɛŋa wakita gɛziteni na kɛ mɛslɛr na, nɛvi ana ma tiyuk. A ma goro bu nahɛma, new-new akada amu, ay nara nanda ti ɛgia bɛlek-bɛlek a huɖ goro ni ba. ¹¹ Tɛhu keti : « Melefɛt ɔɖɛmkia ma ka jiba gɛrgɛrana, ke mis

ga hađ gərgərana, ke mis ya tədəm ma həma gərgərana, akaba àki ka bəbay gatayana đek. Ahàr àđəm kəhəngri ma gayəŋ nani ana tay kwa. »

11

Ndam sedi cə

¹ Eslini təvu fifiŋ ga məgur zlam, təhu : « Cikaba, kōru kəgur *ahay gəđakani ge Melefit ni akaba mələŋ meviyekiki zlam ana naŋ ni àna naŋ. » Təhu : « Calaba mis ya təbu təhəŋgalay Melefit a dalaka ga ahay gani bu na daya. » ² Ay ti təhu : « Kəgur dalaka ya e mite bu ni ba, mbrəŋ nahkay adaba Melefit àmbrəŋia mələŋ gani nana ana nday ya ti nday ndam *Zude do na. Nday gani nani atəzum kəsa *njalatani ni kiya kru kru fađ mahar cə. » ³ Təhu keti : « Melefit àđəm : “Anəsləroru ndam sedi goro bebem cə məbakabu mbolu ka vu akada ga azana ni, nday gani atəhi pakama goro ana mis vad dəbu àna diŋ diŋ cə àna kru kru muku.” »

⁴ Ndam sedi cəeni ni ti məŋgəhaf cə, məŋgəhaf nday nani ti *oliviye. Nday cəŋgel cə daya. Ndam sedi nday nani təbu micikeni kə meleher ga Bay geli. Bay geli gani agur duniya ni đek. ⁵ Tamal maslaŋa awayay agri cuday ana tay nahəma, aku amahəraya a ma gatay ni ba, emihiriŋ naŋ. Nahkay ndam ezir gatay ni đek atətəmfəŋa kà tay a do, atəmət. ⁶ Ka ya ti ndam sedi cəeni ni nday təbu təhəngri ma ge Melefit ana mis nahəma, tisliki məhiani ana huđ melefit àtədaya avər a ba, mək àtədaya do edefiŋ, duk abivoru ana mandav ge təwi gatay. Tisliki məhiani ana yam məmbavu mimiz mək ambavu edefiŋ. Tisliki məhiani ana mis ga duniya ni təcakay daliya gərgərani đek mək təcakay edefiŋ daya. Tisliki magray zlam akada gatay ya ti tawayay ni.

⁷ Ka ya ti etindeveriŋa mähəŋgri ma ge Melefit ana mis a nahəma, araŋa nahəŋ amahəraya e *evid gədakani ya a huđ ga hađ bu na. Ere gani nani amakadvu akaba tay, njəda gayaŋ ni amatam gatay ni, amabazl tay. ⁸ Atəmbərbu kisim gatay ni kà gəvay ge divi a kəsa gədakani bu, a kəsa ya ti *tədarfəŋ Bay gatay kà təndal ni bu. Slimi ga kəsa gani nani ti marjahani : awayay adəmvaba ti *Sodom, ahkay do ni Ezip. ⁹ Eslini mis ge dini gərgərani ni dek, ga hađ gərgərani ni dek, ga jiba gərgərani ni dek, akaba mis ya təzlapay ma həma gərgərani ni dek atamənjələŋ kè kisim gatay vad mahkər àna telma. Atəcafəŋa mis ge mili tay a. ¹⁰ Mis ga duniya ni dek atəmərvu adaba təbazla ndam sedi cəeni na. Atəmərvu dal-dal, atagra y wuməri, atavavu zlam, adaba ndam sedi nday cəeni ni təgria daliya ana tay a dal-dal. ¹¹ Ay kələŋ ga vad mahkərani àna telma nahəma, Melefit àhəŋgrivabiyu sifa gayaŋ ana tay a. Sifa ni àra àhuriviya ana tay a ti tìcikaba cəkwađ cəkwađ. Eslini mis ya ti təbu tamənjələŋ ana tay ni dek aŋgwaz àdəgakia ka tay a dal-dal. ¹² Tàra tìcikaba ti tìci dəŋgu ga maslaŋa ahəndabiyu kay kay e melefit bu, àhi ana tay ahkado : « Cəlumbiyu ahalay. » Eslini maklađasl àkambah tay, təcəloru àna naŋ e melefit vu. Ka ya ti nday təbu təcəloru e melefit vu nahəma, ndam ezir gatay ni təbu tipioru tay. ¹³ Ka sarta gani nani nahəma, hađ àdadə ; kəla ahay kru lu ti bələŋ e kidiŋ gatay bu àmbədkaba ; mis dəbu adəskəla təməta azuhva ga hađ ya àdadəy ni. Eslini mis məgəjəni gani ya təmət ndo ni təgra aŋgwaz a dal-dal, nahkay təzləbay Melefit naŋ bələŋ agavəla.

¹⁴ Daliya ye cə ni àndava, ay ti bumvu slimu, daliya ya mahkər naŋ àbu ara wuđak.

Mezlelim ya adəskəlani ni

¹⁵ Kələŋ gani məslər ya adəskəlani ni èvi mezlelim gayəŋ ni. Àra èvia ti nìci dəŋgu ge mis tàhənday kay kay e melefít bu, tədəm : « Nihi nahəma, njəda ga məgur duniya ni ègia ga Bay geli nday ata Krist *bay gəđákani ya àhəndakia amal gayəŋ a ni. Atəgur duniya dek ga kaŋgay-kaŋgayani. » ¹⁶ Eslini gəđákani kru kru cə mahar fədani manjəhadani e kərsi gatay bu gappa gappa kè meleher ge Melefít ni tábəhadí mirdim ana Melefít, meleher gatay ndíba ndíba ana had, təzləbay naŋ, ¹⁷ tədəm :

« Bay geli Melefít njəda-njəđani,
kwa ahaslani nak kəbu, nak kəbu nihi daya.
Məgruk səsi adaba kàgra təwi àna njəda gayak a.
Njəda gayak gani ti dal-dal àtama ge mis na.
Məgruk səsi adaba nak Bay ga zlam dek.

¹⁸ Mis ga had ndahaŋ ni təzumkuka bəruv a dal-dal,
ay nihi ti sarta ga məzumki bəruv gayak ka tay ènjia,
sarta ga magrafəŋja seriya kè mis ya təmət na ni.
Sarta ènjia ge midi zlam ana mis azuhva təwi ya təgruk
na ;

ge midi zlam ana ndam mahəŋgaray *pakama gayak
akaba ana ndam *njələtani gayak,
nday ya ti təhəŋgrukoru ahàr a had,
gəđákani akaba nday ya ti gəđákani do ni.

Sarta ènjia ge mijiŋ mis ya təbu tijiŋ mis ga duniya na. »

¹⁹ Gəđákani nakəŋ tàra tіндеveriŋja ma gatay na nahəma, *ahay gəđákani ge Melefít ni àzləkvaba e melefít ba ; nipi *sahar a ahay gani nani bu. Sahar gani nani adafaki Melefít *àwəlkabá pakama gayəŋ akaba ge mis a. Kələŋ gani ti avər àbay aku, dəŋgu ge mis àhənday a huđ melefít bu, avər àdi aday sak kay, koskosay ga avər tədəgaya ka had a kay, had day àdaday.

12

Ata wal nday ata araja gəɗakani

¹ Eslini nipi zlam magray ejep nahaŋ àŋgazlavu a huɗ melefɪt bu. Ere gani nani ti wal, azana gayaŋ ka vu ni fat, a huɗ asak gayaŋ bu ni ti kiyi. Èfedey ahàr gayaŋ ti ni àna boŋgur kru mahar cə. ² Wal nani ti naŋ àna huɗ, awayay ewi wur, awər naŋ, naŋ àbu azlah, etəwi àna naŋ.

³ Eslini zlam magray ejep nahaŋ àŋgazlavu a huɗ melefɪt bu keti. Ere gani nani ti zlam ge gili gəɗakani ndize, àzavu ata kurmbu, ahàr təkɪ adəskəla, ahàr ni lu mefedeni àna elpindiŋ ga bay, edrem təkɪ kru ka ahàr. ⁴ Ere gani nani ti àna hutul ; àsi hutul gayaŋ ni ana boŋgur a huɗ melefɪt bu, nahkay ti kəla boŋgur mahkər lu ti bəlaŋ e kidiŋ gatay bu àdəbiyu ka haɗ. Ere gani nani ècikiŋ kà wal ya ewi wur ni ; ka ya ti emiweya wur na ti andafəŋa səɗək. ⁵ Eslini wal nakəŋ èweya wur zalana. Wur ya èweya ni ti njəɗa àfəŋ dal-dal ga mahətay mis ga haɗ ga duniya ðək àna aday ga ara. Ka ya ti wal ni èweya wur na nahəma, tətay wur ni ke weceweceni, tòru àna naŋ kè meleher ge Melefɪt, Melefɪt naŋ àbu manjəhadani e kərɪsi gayaŋ bu. ⁶ Məŋ ga wur ni ti ni àcuhworu a huɗ gili vu ; eslini ti Melefɪt àslamatikabá məlaŋ a. A məlaŋ gani nani bu ni ti Melefɪt aməfi ahàr vaɗ dəbu àna diŋ diŋ cə àna kru kru muku.

⁷ Kələŋ gani silik àgravu e melefɪt bu. Misel * akaba ndam məslər gayaŋ təkəɗvu akaba kurmbu ni, kurmbu ni akaba ndam gayaŋ ti ni təkəɗvu akaba tay. ⁸ Ay ti Misel akaba ndam məslər gayaŋ ni tətama kurmbu na akaba ndam gayaŋ na àna njəɗa. Təgarababiya tay e melefɪt ba, təvi divi ana tay ga manjəhadani eslini va do. ⁹ Təgarabiyu

* 12:7 Ndam Zude təɗəm Misel ti gəɗakani ga məslər ge Melefɪt, àfi ahàr ana ndam Zude ti naŋ (Deniyel 12.1). Mənjaki ke Zud 9.

kurmbu ni ti nahkay. Naɗ gani ti gəɗakani, naɗ gavaɗ ya ahaslani ni, naɗ gani ya agosay mis ga haɗ ni ðek ni. Gavaɗ gani nani ti slimi gayaɗ *Seteni, naɗ ya ti àdəmki ma magəɗavani ke mis kè meleher ge Melefit ahaslani ni. Tìzligabiyu naɗ ka haɗ, nday akaba ndam məslər gayaɗ ni ðek.

¹⁰ Eslini nìci dəɗgu ga maslaɗa nahaɗ àhəndabiyu e melefit bu kay kay, àdəm :

« Nihi nahəma, Melefit geli àhəɗga mis a, məsəra naɗ àtama zlam a ðek àna nɗəɗa, naɗ Bay.

Nihi ti m̀pia Krist gayaɗ na, àɗgazliaya nɗəɗa gayaɗ na ana leli a.

Aɗaba mam, tàdəvabiya bay ya ti asəkadki malfada ka bəza ga məɗ geli na ka haɗ a.

Ahaslani naɗ àbu asəkadki malfada ka tay kè meleher ge Melefit geli məlafat akaba məlavaf gani do ðek.

¹¹ Ay ti bəza ga məɗ geli ni tigia tətama naɗ àna nɗəɗa. Tətama naɗ a aɗaba Wur Təmbak ni àmba tay àna mimiz gayaɗ a,

akaba təhia ma ge Melefit ana mis a, təhi ana tay ma gani nani ti ma ge jiri daya.

Nday gani tədi slimi ana sifa gatay ndo, nahkay aɗgwaz àwərfəɗa tay kè kisim a ndo.

¹² Nihi tàgara Seteni e melefit ba nahəma, huɗ melefit məmərvu akaba lekulum ya kəbum a huɗ gani bu ni.

Ay ti lekulum ya ka haɗ ni akaba zlam ya a *dəluv gəɗakani bu ni ti

akəgrum daliya aɗaba Seteni àhərkiaya ke kuli a.

Naɗ gani ti àzuma bəruv a dal-dal

aɗaba àsəra sarta ya təvi ni àgəjəni gəɗak va do. »

¹³ Ka ya ti kurmbu ni àsəra tìzligabiya naɗ ka haɗ a nahəma, àcuwaləɗoru ka wal ya ti èweya wur zalana

nakəŋ a ni. ¹⁴ Ay ti təbia kərpasla ana wal na cə akada ga məjəvu gəđakani na, ti wal ni məhəroru e gili ka mələŋ gayaŋ ya ti Melefit aməfi ahàr vi mahkər ana telma ni. Amanjəhad eslini ti driŋ driŋ akaba gavaŋ ni. Nahkay gavaŋ ni emisliki mərəkiani koksah, aməgri araŋa do. ¹⁵ Eslini gavaŋ ni àvələhaya yam a dal-dal akada zalaka ti yam ni môru mazay wal ni. ¹⁶ Ay ti had əjənakia wal na, àdahvu, èsiaba yam ya ti gavaŋ àvələhaya na. ¹⁷ Gavaŋ ni àra èpia nahkay ti àzumkia bəruv ka wal na dal-dal. Bəza ga wal ni təgəjənia, nahkay gavaŋ ni àŋgukioru ka tay. Bəza nday nani ti ndam ya ti təgəskabá *Divi ge Melefit akaba pakama ga Yezu a ni.

¹⁸ Eslini kurmbu ni ècik jik ka dəŋ-dəŋ ga *dəluv gəđakani.

13

Zlam araŋa nday cə

¹ Eslini nipi araŋa nahaŋ àhəraya a *dəluv gəđakani ni ba. Ere gani nani ti ahàr adəskəla, edrem kru. Edrem ni lu mefedeni àna elpindiŋ ga bay. Ka ahàr gayaŋ ni ti slimi təkiki məbəkiani ; slimi nday nani ti ge mindivi Melefit. ² Ere gani nani ti akada mavay, asak gani àna ehəd gəđakani akada ga zlam ge gili cudayani ni, pakama gani day akada ga mazlahku ni. Kurmbu ni àvi njəda gayaŋ ana ere gani nani ; àvi divi ga manjəhadviyu e kərsi ga bay gayaŋ vu, àvi njəda dal-dal ga məgur mələŋ daya. ³ Nipi ahàr ge ere gani nani bələŋ akada təgria ambələk a, àməta. Ay ti ambələk ya təgri ga makad naŋ àna naŋ ni èpifiŋa. Àra èpifiŋa ti àgria ejep ana mis ga duniya na dek ; nahkay ti təgəskabá ma gayaŋ a, tàdəbay naŋ. ⁴ Mis ni dek tàbəhad mirdim, tàzləbay kurmbu ni azuhva njəda gayaŋ ya àvi ana ere gani nani ni. Tàbəhad mirdim, tàzləbay ere gani

nani daya. Təðəm : « Way azavu ata ere hini way ? Way akadɔvafəŋva tata way ? »

⁵ Təvia divi ana ere gani nana ge miji zlabay akaba ge mindivi Melefit a. Təvia divi ga magray tawi gayəŋ a kiyi kru kru faɔ mahar cɔ. ⁶ Nahkay ànjəki ka məðəmki ma magədavani ke Melefit, ke slimi ge Melefit, ka mələŋ manjəhad gayəŋ akaba ka nday ya ti e melefit bu ni. ⁷ Təvia divi ga makadɔvana akaba ndam ge Melefit a akaba ge meyefiŋeni kà tay a. Təvia divi ga mægur mis ga jiba gərgərana dek, ge dini gərgərana dek, ga had gərgərana dek akaba mis ya təzlapay ma həma gərgərana dek ni. ⁸ Nahkay mis ga had ni dek atabəhad mirdim kè meleher gayəŋ, atazləbay naŋ : nday ya ti atazləbay naŋ ni ti slimi gatay àbi məbəkiani ka wakita ga sifa bi kwa ka mənjàki ga duniya. Wakita nani ti àfəŋ ka Wur Təmbak ya tàkad naŋ ahaslani ni.

⁹ Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mîci pakama hini ya nəðəm ni : ¹⁰ Maslaŋa ya ti tiweya naŋ ga mægəs naŋ ge evidi a nahəma, atəgəs naŋ, amoru migi evidi eɔeɔiŋ. Maslaŋa ya ti tiweya naŋ ana maslalam a ti atakad naŋ àna maslalam eɔeɔiŋ. Nahkay ti ahàr àðəm ndam ge Melefit tēbesey, təmbərəŋ məfəki ahàr ka Yezu ba.

¹¹ Eslini nipi araŋa nahaŋ, àhəraya a had ba. Ere gani nani ti edrem təki cɔ akada ga wur təmbak ni, ay ti azlapay akada ga kurumbu ni. ¹² Ere gani nani ti àgray zlam ya mis ti pi day-day ndo ni àna njəda ge ere nahaŋ ye enjenjeni ni. Àgray ti kè meleher ge ere ye enjenjeni ni. Àfəki ŋgasa ke mis ga duniya ni dek akaba zlam ya ka had ni dek ga məhəŋgrioru ahàr a had ana ere ye enjenjeni ya ti təgri ambələk ga makad naŋ mək ambələk gani èpifiŋa ni. ¹³ Ere gani nani ti àgra zlam magray ejep kay kè eri ge mis a ga madafakiani naŋ àbu àna njəda. Zlam gayəŋ ya àgray, àtama ejep ndahaŋ a ni ti nihi : àzəbiyu aku e

melefit bu, èzligaya ka haɗ a kè eri ge mis ðek. ¹⁴ Àgosay mis ga duniya aɗaba tàvia divi ga magray ejep kè meleher ge ere ye enjenjeni na. Àhi ana tay ahkado : « Lámumaya zlam ga pèra azavu akaɗa ere ya tàgri ambèlèk amal amət mək àngaba ni. Kèlámumaya zlam ga pèra na ti kèhəŋgrumioru ahàr a haɗ. » ¹⁵ Eslini tàvi njəɗa ana ere ye cū ni ga məvi sifa ana zlam ga pèra ni. Nahkay zlam ga pèra ni esliki mazlapani, àhi ana mis ti tàbazl ndam ya ti tàhəŋgrioru ahàr a haɗ do ni. ¹⁶ Ere gani nani àfəki ŋgasa ke mis ðek, gəɗákani akaba nday ya ti gəɗákani do ni, ndam ge elimeni akaba ndam talaga, evidi akaba nday ya ti nday evidi do ni, ti tàhəndaki zlam ge ere gani nani ka tay ka ahar ga ɗaf ahkay do ni kè meleher. ¹⁷ Maslaŋa ya ti zlam mahəndakiani ni àki bi ni ti àsəkum zlam koksah, àsəkumoru zlam koksah ɗaya. Zlam mahəndakiani nani ti slimi ge ere nani, zlam macalani ɗaya.

¹⁸ Ahalay ti ahàr àɗəm mis təjalaki ahàr lala kwa. Maslaŋa ya ti àsəra zlam a nahəma, aməsər zlam macalani nani. Zlam macalani nani ti slimi ge mis, zlam macalani nani ti diŋ diŋ muku àna kru kru muku mahar muku.

14

Ndam ge Melefit tidi limis

¹ Eslini nipi Wur Təmbak micikeni jika ka həma *Siyon ; nday akaba mis ɗəbu diŋ àna ɗəbu kru kru faɗ mahar faɗ. Mis nday nani ti slimi ga Wur Təmbak ni akaba ga Bəŋani àki məbəkiani ka tay kè meleher. ² Eslini nìci ɗəŋgu ge mis àhəndabiyu e melefit bu akaɗa ga yam ya ahənday a zalaka gəɗákani bu ni, akaɗa ga avər ya adi aday ni. ɗəŋgu gani nani ya nìci ni ti ahənday àbəlay akaɗa ge tindu ya mis tivi ni. ³ Mis nday nani təbu tidi limis maweni kè meleher ga Bay manjəhadani e kùrsi gayan bu, kè meleher ge mis gəɗákani akaba kè meleher ga zlam faɗani ni. Limis nani

ti maslaḡa ya àsəra midena ni ti àbi, si nday dəbu diḡ àna dəbu kru kru fađ mahar fadani ya ti Melefit àmba tay a duniya ba ni kwa.

⁴ Nday gani nani ya tidi limis ni ti nday njələta, təbia slimi àna vu gatay a, təsər wál đay-đay ndo. Ka mələḡ ga Wur Təmbak ya akoru ni dek nday nani tadəboru naḡ. Nday gani ti Melefit àmba tay e kiđiḡ ga ndam ga duniya ba ti tiḡi ndam gayanḡ, nday akada ma ga zlam ya təvi ana Melefit ni. ⁵ Ndam nday nani ti mis tiçifiḡa ma ga malfada kà tay a đay-đay ndo, təḡgətfəḡa zlam magudarani kà tay a ndo daya.

Məslər ge Melefit mahkər

⁶ Eslini niḡi *məslər ge Melefit nahaḡ ahər driḡ a hud melefit bu. Məslər gani nani naḡ àbu azibiyu *Ma Məweni Sulumani ya amandav đay-đay do ni ana mis ga duniya ; ana mis ga had gərgərani dek, ana jiba gərgərani dek, ana dini gərgərani dek akaba ana mis ya təzlapay ma həma gərgərani ni dek. ⁷ Məslər ni àzlapay kay kay, àđəm ahkado : « Grumfəḡa aḡwaz kè Melefit a, zləbum naḡ adaba sarta ya ara agraḡəḡa seriya kè mis a ni ènjia. Həḡgrumioru ahàr a had ana Melefit : naḡ ti àgraya mələḡ ya aḡavəla na, àgraya had a, àgraya *dəluv gəđakana akaba àgraya mələḡ ga yam ndahaḡ a. »

⁸ Eslini niḡi məslər nahaḡ àrələḡoru, àđəm ahkado : « Kəsa gəđakani Babiloḡ ni àmbəđkaba, àmbəđkaba besək-besək. Àcahia magudar zlam gayanḡ akaba hala gayanḡ ana mis ga duniya dek ; hala gani nani ti àmbrəḡ đay-đay ndo. Magudar zlam gayanḡ ni èviyikaba ahàr ana mis ga duniya dek akada ga zum na. »

⁹ Eslini niḡi məslər nahaḡ ya mahkər àrələḡoru. Àđəm ma kay kay, àđəm ahkado : « Maslaḡa ya ti ahəḡgrioru ahàr a had ana araḡa akaba ana pəra gayanḡ, ahkay do

ni zlam mahəndakiani gayəŋ ni àki ke meleher ahkay do ni ka ahar nahəma, ¹⁰ amacakay daliya dal-dal adaba Melefit àzumkia bəruv a. Melefit aməgri daliya ti akada ga zum ya təcəhkivu yam ndo akad mis ni. Ndam nday nani atəhuriyu a aku vu, atəhuriyu a zlam nahaŋ ya aku agəs akada ga asas ya aku agəs ni vu. Atəcakay daliya kè meleher ga məslər ge Melefit akaba kè meleher ga Wur Təmbak ni. ¹¹ Aku ya aməgri daliya ana tay ni ti azək gani aməcəloru agavəla, amandav dáy-dáy do. Maslaŋa ya ti ahəŋgrioru ahàr a had ana araŋa ni akaba ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani, ahkay do ni zlam mahəndakiani ge ere gani nani àki ni ti aməpəsaba do, amagray daliya məlafat akaba məlavaf gani do dek ga kaŋgay-kaŋgayani. »

¹² Nihi ti lekulum ndam ge Melefit ahàr àdəm si kebesum kwa, lekulum ya ti kəgəsumkabá *Divi ge Melefit akaba kəfumkia ahàr ka Yezu a ni.

¹³ Eslini nìci dəŋgu ga maslaŋa nahaŋ àhəndabiyu a huđ melefit bu, àhu ahkado : « Bəki ma hini : “Ndam ya ti təfəki ahàr ka Bay geli, təbu akaba naŋ akada mis bəlaŋ, təmət vù a huđ gani bu nahəma, ku kani təmər vu.” » *Məsuf Njəlatani àdəm : « Iy, nahkay efedin, tàgra tūwi zləzladana, ay nihi ti təpəsaba, adaba zlam sulumani ya tàgray ni èjiji do, atələbu àna naŋ ga kaŋgay-kaŋgayani. »

Ere ye ti amagrakivu ke mis ka mandav ga duniya ni

¹⁴ Eslini nipi maklaɓasl bəɗ-bəɗani, zlam nahaŋ àki manjəhadkiani digusa. Zlam gani nani ti mis, mefedey ahàr àna elpindiŋ ga bay, elpindiŋ nani ga gru ; məvəd məzumani àfəŋ a ahar bu daya. ¹⁵ Eslini nipi *məslər ge Melefit nahaŋ àhəraya a *ahay gəɗakani ge Melefit ni ba, naŋ àbu ahikaboru ma kay kay ana maslaŋa ya ti manjəhadkiani digusa ka maklaɓasl ni. Àhi ahkado : « Za

məvəd gayak na ti kâbaz, adaba sarta gani ènjia, zlam àndəha ka həf a. » ¹⁶ Àra àdəma nahkay ti maslaña ya ti manjəhadkiani ka maklaḅasl ni àzay məvəd ni, àbazaba zlam ya ka həf na dek.

¹⁷ Eslini nipi məslər ge Melefit nahañ e melefit bu, àhəraya a ahay gəḁakani ge Melefit ni ba. Nañ nani day məvəd məzumani àfəñ a ahar bu. ¹⁸ Nipi məslər ge Melefit nahañ keti àhəraya ka mələñ ya ti teviyekiki zlam ana Melefit na ; nañ nani ti abi slimi ana aku ya teviyek zlam àna nañ ni. Nañ àbu ahikaboru ma kay kay ana məslər ya ti məvəd məzumani àfəñ a ahar bu ni. Àhi ahkado : « Za məvəd na, ru a duniya vu, ahar ga məñ ga zlam təndəha, ru kâslay.* » ¹⁹ Nahkay məslər nakəñ àzay məvəd ni, àslay ahar gani ka həf ni dek, àbiyu ka mələñ ya ti təḁucfəña yam gana ni. Mələñ gani nani ti adafaki mələñ ya ti Melefit amagrafəña seriya kà ndam ga *duniya, aməzumki bəruv ka tay dal-dal ni. ²⁰ Mələñ ya ti təḁuc bəza ga zlam ni ti a aləñ ga kəsa. Ka ya ti təḁuc ni ti mimiz àhəraya sawañ, do ni ti yam ga bəza ga zlam ni do. Mimiz ni àñgəzaya kay akada ga yam ga zalaka na. Àñgəzoru driñ agray ezewəd dəbu kru mahar cə. Zileñ gani anday pilis agəjəni ahər gani cesla ciliñ.

15

Məslər ge Melefit təzəkibiyu daliya adəskəla ke mis

¹ Eslini ti nipi zlam magray ejep nahañ gəḁakani a huḁ melefit bu : nipi *məslər ge Melefit adəskəla àna daliya adəskəla a ahar bu. Kələñ ga daliya nday nani ti daliya ndahañ atələbi va bi, adaba Melefit emendeveriñ məzum bəruv gayañ ni àna tay.

* 14:18 Məñ ga zlam ya məslər ni àdəmki ma ni ti *viñ.

² Eslini nîpi zlam nahañ akada dæluv mebedeni akaba aku, asladay akada ga kutrum ni, ahələba eri a vərut. Nîpi ndam ya ti tøyefiña kà araña na, təhəngrioru ahàr a had ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani ni ndo, tawayay zlam macalani ge slimi ge ere gani nani ndo ni daya. Nday təbu micikeni jika jika ka ahàr ga dæluv ni ; tindu təfəñ kà tay a ahar bu, tindu nday nani ti Melefit àbi ana tay. ³ Nday təbu tidi limis ge Məwiz bay məgri təwi ana Melefit ni akaba limis ga Wur Təmbak ni. Limis ya tidi ni ti nahkay hi :

« Bay geli Melefit, nak Bay njəda-njedani, təwi gayak ya kagraj ni gəđakani, àbəlay àtam zlam dek. Kəgur had ni dek, zlam gayak ya kagraj ni dek kigeni, nak jireni.

⁴ Bay geli, maslaña ya ti àgrafuka aņgwaz a do ni ti way ? Maslaña ya adəm àzləbay kur do ni ti way ? Adaba nak ciliñ nak kəbu njələta.

Mis ga duniya dek atara atəhəngrukuru ahàr a had adaba tipia kur a kagraj zlam ni dek kigeni. »

⁵ Eslini nîpi zlam nahañ keti : *ahay gəđakani ge Melefit ya a hud melefit bu ni məzləkabana. A hud ga ahay nani bu nahəma, ahay nahañ *miviceni àvu : Melefit aņgazlivu ana mis eslini. ⁶ Eslini nîpi məslər ge Melefit adəskəla ya təzəkibiyu daliya ke mis ni təhəraya a ahay gəđakani nani ba. Təbakababiyu azana bəđ-bədani talla talla, ku way way do məwəl gugum àna maslpara ga gru. ⁷ Eslini bəlañ e kidiñ ga zlam fədani ni bu èdi hijiyem ga gru bəlañ bəlañ ana məslər ge Melefit adəskəlani ni. Hijiyem ga gru ni ti məzum bəruv ge Melefit mərəhvani pisl pisl. Melefit ti nañ àbu àna sifa ga kaņgay-kaņgayani. ⁸ Eslini ahay gəđakani ge Melefit ni arəhvə àna azək. Azək nani ti adafaki Melefit ti gəđakani, nañ njəda-njedani. Maslaña ya ti esliki məhuriyani a ahay gəđakani ni vu ni ti àbi, si

tigi daliya adəskəlani ya məslər adəskəlani təhəlbiyu ni amandava day kwa.

16

Məslər tabaya daliya adəskəlani na ka haɗ a

¹ Eslini nìci dəŋgu ga maslaŋa nahaŋ àhəndabiyu kay kay a *ahay gəɗakani ge Melefit ni bu, àhi ana *məslər adəskəlani ni ahkado : « Dəgum kəbumoru məzum bəruv ge Melefit ya təvu e hijiyem adəskəlani bu ni ka haɗ. »

² Məslər ye enjenjeni ni òru àboru məzum bəruv ya e hijiyem gayaŋ bu ni ka haɗ. Àra àbaya ti ambələk magədavani awər dal-dal àbikabaya ana ndam ya ti zlam ga araŋa ni mahəndakiani ka tay akaba təhəŋgrioru ahàr a haɗ ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani na.

³ Məslər ye cə ni òru àbiyu məzum bəruv ya e hijiyem gayaŋ bu ni a *dəluv gəɗakani vu. Àra àbiya ti yam ga dəluv ni ègi akada mimiz ge mis məmətani, nahkay zlam ya təvu àna sifa a dəluv ni bu ni dek təmət.

⁴ Məslər ya mahkər ni òru àbiyu məzum bəruv ya e hijiyem gayaŋ bu ni a zalaka vu akaba ka mələŋ ga yam ya aŋgəzoru, àdəl do ni. Àra àbiya ti yam ni dek ègi mimiz.

⁵ Eslini nìci dəŋgu ga *məslər ge Melefit ya abi slimi ana yam ni, àɗəm ahkado :

« Nak Melefit nak nɟələta, kwa ahaslani nak kəbu, nihi day nak kəbu.

Seriya gayak ya kàgray ni ti seriya ge jiri.

⁶ Seriya ge jiri ti adaba mis tàbazla ndam gayak akaba ndam mahəŋgaray *pakama gayak a.

Tàbazl tay ti mimiz aŋgəzaya ;

nahkay kəvia mimiz ana tay ge misena.

Kègri ana tay nahkay ni ti kigeni. »

⁷ Eslini nìci dəŋgu ga maslaŋa nahaŋ àhəndaya kay kay ka mələŋ ya teviyekiki zlam ana Melefit ni, àɗəm ahkado :

« Iy, Bay geli Melefit, nak njəda-njədani, seriya gayak ya kagray ni ti ge jiri, kigeni daya. »

⁸ Məslər ya fad ni òru àbəkiaya məzum bəruv ya e hijiyem gayəñ bu na kà fat a. Àra àbəkiaya ti təvia divi ana fat na ga meviyekaba mis a halaw-halaw. ⁹ Fat ni àra èviyekaba mis na halaw-halaw ti mis ni tindiivi Melefit adaba aslèrkibiyu daliya nday nani ka tay ni ti nañ. Akaba nani dek mis ni tàmbatkaba majalay ahàr gatay a ndo, tàdəm Melefit nañ gədakani agur zlam dek ndo daya.

¹⁰ Məslər ya zlam ni òru àbəkiaya məzum bəruv ya e hijiyem gayəñ bu na ke kərsi ga araña na. Àra àbəkiaya ti mələñ ge ere gani nani ya agur ni ègi ləvəñ təbədəm. Nahkay mis ni tàhəpədkaba arəd gatay àna aslèr azuhva daliya gatay ya tagray na. ¹¹ Ay ti tàmbatkaba majalay ahàr gatay na ndo, təmbrəñ zlam magudarani gatay ni ndo daya, tindivoru Melefit agavəla sawəñ azuhva ambələk gatay ni akaba daliya ndahañ ya tàgray ni.

¹² Məslər ya muku ni òru àbiyu məzum bəruv ya e hijiyem gayəñ bu ni a zalaka gədakani Efret ni vu. Àra àbiya ti yam ni àdələba a zalaka ni ba dek. Àra àdələba nahəma, bəbay ya gwar egezi ni təngəta divi ga masləkabana gwar a zalaka ni ba. * ¹³ Eslini nipi seteni nday mahkər təzavu akaba gwededik ; bələñ àhəraya a ma ga kurmbu ni ba, bələñ a ma ga araña ni ba, bələñ gani ti ni a ma ga bay mahəngaray *pakama ga malfadà ni ba. † ¹⁴ Nday nani ya tàhəraya ni ti seteni, təbu tagray zlam magray ejep. Tərəkiuru ka bəbay ga had ni dek ga manğasikabu ahàr ana tay ti tàkadvafəñva kè Melefit a. Ka fat ya ti

* 16:12 Bəbay ya gwar egezi ni ti tawayay mara magray silik akaba ndam ge Melefit. † 16:13 Bay mahəngaray pakama ga malfadà ni ti araña ye cə ni (13.11-18).

zlam gani nani amagravu ni ti Melefit Bay njɔɔa-njɔɔani amarjazlaya njɔɔa gayaŋ a àki ka zlam a ðek.

¹⁵ Yezu àðəm : « Bumvu slimi lala, aɔaba anara ti akada ga zal akal ni ; mis tæsər sarta gani do. Maslaŋa ya ti ajəgay nu, anjəhad eri, naŋ àbu àna azana gayaŋ ka vu nahəma, māmərvu, aɔaba etipi naŋ a mahayma ga məbəki mimili do. »

¹⁶ Seteni ni tərŋasikabu ahər ana bəbay ni ka mələŋ ya təzalay àna ma *Hebri Harmagadoŋ ni.

¹⁷ Məslər ya adəskəla ni òru àboru məzum bəruv ya e hijiyem gayaŋ bu ni kà aməð. Àra àbaya ti dərŋu àhəndabiyu kay kay a ahay gəðakani ge Melefit ni bu, ka mələŋ ge kərsi ge Melefit ni. Àðəm : « Nihi ti àndava. »

¹⁸ Eslini avər àbay aku, àdi aday, dərŋu ndahaŋ tàhənday daya. Had àdaday dal-dal : kwa ka sarta ya Melefit àgraya mis ka had a ku kani, had àdaday akada nani ndo. ¹⁹ Had àdahvu, kəsa gəðakani ni èdevu mələŋ mahkər. Kəsa ndahaŋ ya ka had ni day təbesva. Babiloŋ kəsa gəðakani ni àgəjazlki ahər ke Melefit ndo : Melefit àvi məzum bəruv gayaŋ dal-dalani ya e hijiyem bu ni, ti mîseba ðek ka ahar ge etekwey a. ²⁰ Had ya e kidiŋ ga yam bu ni ðek tàsləkaba ka mələŋ gatay na, təbi va bi ; həma day təbi, tìpivu va do. ²¹ Koskosay gəðakani tādəgabiyu a hudf melefit bu, tādəgakiaya ke mis a, bələŋ gani məðəs gani agray kilu kru kru fad. Daliya gani nani ti àtama njɔɔa ge mis a dal-dal, nahkay tindiivi Melefit azuhva koskosay ya tādəgakiaya ka tay a ni.

17

Wal hala gəðakani

¹ Eslini bələŋ e kidiŋ ga *məslər ge Melefit adəskəlani ya hijiyem ga məzum bəruv ge Melefit təfəŋ kà tay ni àrəkua, àhu ahkado : « Nihi ti Melefit ara atrað wal hala gəðakani

ni. Ra nădăfukki daliya gayan̄ ya tara tăgri ni. Wal hala nani ti awayay adămvaba kăsa gădăkani ya kà gəvay ga zalaka gərgərani ni. ² Bəbay ga had̄ ni tăgra hala akaba nan̄ a, mis ya ka had̄ ni day tăgrafəŋa mesəwehva, èviyiya ahàr ana tay a akada ga zum na. »

³ Eslini məslər ni àzoru nu a hud̄ gili vu ; àzoru nu ti àna njəda ga *Məsuf ge Melefit. Nòru n̄njəa ti n̄ipi wal nahan̄ manjəhad̄ani digusa àki kà arəŋa ndizeni. Ere gani nani ti ahàr adəskəla, edrem kru, kà vu gayan̄ ni dək slimi ge mindivi Melefit àki məbəkiani ŋgəredəda. ⁴ Wal ni ti ni məbakabu azana ŋgəzani * akaba azana ndizeni ; nan̄ menğuledveni àna zlam ga gru, àna akur sulumani, àna ebirsli daya. Hijiyem ga gru àfəŋ a ahar bu. Hijiyem gani nani ti zlam magədavani mizeni àvu a hud̄ gani vu mərəhvani pisl. Zlam magədavani nani ti hala gayan̄ ya agray ni. ⁵ Kè meleher gayan̄ ni ti slimi àki məbəkiani, slimi gani nani manğahani, nihi : « Babilon̄ kăsa gădăkani, mən̄ ga ndam hala akaba zlam magədavani ge mis ga had̄ ya tagray ni dək. » ⁶ N̄ipi wal ni èsikaba mimiz a, eviyi ahàr. Mimiz gani nani ti ga ndam ge Melefit ya tàbazl tay adaba tàmbrəŋ məfəki ahàr gatay ka Yezu do ni.

Nàra n̄ipia wal na ti àgrua ejep a dal-dal. ⁷ Eslini məslər ni àhu ahkado : « Agruk ejep emiteni ti kamam ? Nəhukaba ma manğahana àki ka wal na akaba ka arəŋa ya ti nan̄ àki manjəhad̄kiani digusa, ahàr adəskəla akaba edrem kruani na. ⁸ Ere ye k̄ipi ni ti ahaslani nan̄ àbu, ay nihi ti nan̄ àbi va bi. Aməcəlaya e *evid̄ gădăkani ya a hud̄ ga had̄ bu ni ba ; aməcəlaya ti ara eji hūya. Ndam ga *duniya ya ti slimi gatay àbi məbəkiani ka wakita ga sifa bi kwa ka mən̄jəki ga mələŋ ni, ka ya ti etipi ere nani ni ti aməgri ejep ana tay. Aməgri ejep ana tay ti adaba ahaslani

* 17:4 Azana ŋgəzani ti azana ga bay.

naŋ àbu, ay nihi ti naŋ àbi mæk amanɗaya keti palam. »

⁹ Àhu keti : « Ahàr àdàm mis tɔjalaki ahàr ke ere gani nani lala, àna mèsər zlam daya. Ahàr adəskəlani nday nani ti hɛma adəskəla ya wal anjəhadki ni. † Nday gani bəbay adəskəla daya. ¹⁰ A huɗ ga bəbay adəskəlani ni bu ni ti bəbay zlam tɛndeveriŋa məzuma bay gatay a àndava. Naŋ ya muku ni ti naŋ àbu a bay gayanɗ bu mba. Naŋ ya adəskəla ni ti ni sarta gani gayanɗ ènjia faŋ ndo. Sarta gani gayanɗ eminjia ti aməpəsviyu a bay ni bu do. ¹¹ Ere ye ti ahaslani naŋ àbu, ay nihi ti naŋ àbi ni ti naŋ naŋani bay ya azlalahkər. Naŋ àkibu ka bəbay adəskəlani ni daya, mæk amoru mijji.

¹² « Edrem kruani ye kipi, àki ni ti awayay adəmvaba bəbay kru, təhuriyu a bay gatay vu faŋ ndo. Sarta gatay eminjia ti atəzumkabu bay akaba ere gani nani, ay ti atəpəsviyu do. ¹³ Bəbay kruani ni dek ma gatay bəlaŋ, tɔgri tɔwi ana ere gani nani àna njɔda gatay dek. ¹⁴ Atakadɔvafəŋva kà Wur Təmbak na, ay ti Wur Təmbak ni emihiti tay, adəba naŋ Gəɗakani ga bəbay ndahaŋ ni dek, naŋ Bay ga bəbay dek. Ndam ga Wur Təmbak ni etihiti bəbay nday kruani ni daya, adəba Wur Təmbak ni àdaba tay a, àzalay tay, tɔfəkia ahàr a. »

¹⁵ Àhu keti : « Yam ya nak kipi wal hala àfəŋ kà gəvay ni ti mis dal-dal macakalavani, mis ga had gərgərani akaba mis ya tɔdəm ma hɛma gərgərani ni. ¹⁶ Edrem kruani ya kipi ni akaba ere gani nani etizirey wal hala ni, atəcakwakia zlam ya ka vu na dek, atəmbərəŋ naŋ a mahayma. Atahəpəɗ naŋ, eteviyekaba məgəjəni gana. ¹⁷ Bəbay kruani ni atəgray nahkay ti adəba Melefit àgray ti ma gatay mənja ka ahar bəlaŋ, ti tɔgri tɔwi ana ere

† 17:9 Hɛma adəskəla : ka sarta gani nani ti mis tɔbu tɔdəm kəsa Rom ti ka hɛma adəskəla.

gani nani àna məzum bay gatay ni. Atagra y nahkay ti duk abivoru ana vad ge Melefit ya àfəkad ni : a vad nani ti pakama ge Melefit ya àdəm ni amagravu akada ya awayay ni.

¹⁸ « Wal ya kipi ni ti ni awayay adəmvaba kəsa gəđakani, bəbay gani təgur bəbay ga had nahaŋ ni dek. »

18

Babiloŋ kəsa gəđakani ni àmbədkaba

¹ Eslini nipi məslər nahaŋ naŋ àbu asləkabiya a huđ melefit ba, njəda àfəŋ dal-dal, asladay məlaŋ dal-dal daya.

² Àzlah kay kay, àdəm :

« Babiloŋ kəsa gəđakani ni àmbədkaba, àmbədkaba besek-besek !

Nihi ti ègia məlaŋ manjəhad ge seteni a, məlaŋ ga *məsu f magədavana.

Eđiđiŋ ya təhəpəd tay do, təwayay tay do ni tanjəhad eslini daya.

³ Babiloŋ àmbədkaba besek-besek ti adaba naŋ akada wal ya àvia vu gayaŋ ana hala dal-dal ni.

Magudar zlam gayaŋ ni èviyikaba ahàr ana mis ga duniya na dek akada ga zum na.

Bəbay ga had ni dek təgrakabá hala akaba naŋ a :

ndam məsəkumoru zlam a duniya bu dek təŋgətkabá elimeni

àna zlam gayaŋ dal-dalani ya tigi eri ana mis na. »

⁴ Eslini nici dəŋgu ga maslaŋa nahaŋ àhəndabiyu e melefit bu, àdəm :

« Lekuləm ndam goro ni sləkumkiba ka ndam ga kəsa hina, hərumaya ;

nahkay ti ahar gekuli àkibu ka magudar zlam gayaŋ ni bi, daliya ya amagra y ni amacay kuli do daya.

⁵ Hərumaya, adaba magudar zlam gayaŋ ni kay dal-dal,

akada ga zlam maŋgaskabani diliz, àdoru e melefít vu ni.
Nahkay Melefít àsèra tɔwi gayaŋ ya agray ni ti tɔwi ge jiri
do.

⁶ Ere ye ti àgri ana mis ni ti tâtgrivu bilegeni.

Tɔwi gayaŋ ya àgray ni ti tâtgrivu sak cɔ.

Àgria daliya ana mis a, təcaka akada ge mis ya tisia zum a
na ;

tâtgrivu daliya sak cɔ ti mîsi akada ge ergi ni.

⁷ Ahaslani naŋ àbu àna njəda dal-dal, azum zlam sulumani
dal-dal daya ;

nahkay grumi daliya dal-dal akada njəda gayaŋ ya
ahaslani dal-dalani ni,
grumi tuway dal-dal akada zlam sulumani gayaŋ ya àzum
ahaslani dal-dalani ni.

Adaba mam, àdɔm : “Nu bay, nu wal madakway do,
enitɔwi dɔy-dɔy do.”

⁸ Gayaŋ ya ti àdɔm nahkay ni ti

daliya gayaŋ ya amacakay a vad bəlanani bu ni nday hi :

kisim, tuway, lɔwir, akaba aku ga məzumaba naŋ a.

Adaba Bay ya ti agrafəŋa seriya kà naŋ a ni ti Bay Melefít
geli ;

naŋ ti njəda-njədani. »

⁹ Bəbay ga duniya ya tàgray hala akaba naŋ akaba
təzumkabu zlam sulumani ni etipia azək ga aku ya azum-
aba naŋ a ni ti etitɔwi, atəndav kudà. ¹⁰ Eticik driŋ driŋ
akaba naŋ adaba aŋgwaz aməwərfəŋa tay kà daliya ye
eslini na. Atədɔm :

« Aw ! Aw !

Babilon kəsa gəɔakani, njəda-njədani ni àmbədkaba
besek-besek,
adaba Melefít àgrafəŋa seriya a huɔ ge njemdi bəlanani
ba ! »

¹¹ Ndam məsəkumoru zlam ya a duniya bu ni titɔwi,
təndav kudà azuhva naŋ. Tagray nahkay ti adaba maslaŋa

ya ti asəkumfəŋa zlam kà tay a ni àbi va bi. Zlam gatay gani ya təsəkumoru ni nday hi : ¹² gru, ara ga siŋgu, akur sulumani akaba ebirsli ; azana ndize-ndizeni akaba azana sulumani gərgərani ndahaŋ ; biyem sulumani ya ezi akada ge tersel ni, zlam ya tàgraya tay àna aslər ge mbeli a akaba àna biyem sulumana ni ; zlam ndahaŋ ya tàgraya tay àna ara, ndahaŋ àna evirzegena, ndahaŋ ti ni àna akur sulumana ni ; ¹³ tersel gərgərani akaba haf gərgərani ya tazəbay ti ezi àcər ni ; zum, amal, humbu akaba *alkama ; slasla, təmbəmbak, pililis akaba seret gatayani. Təsəkumoru mis akaba sifa ge mis daya. ¹⁴ Nahkay təhi ahkado :

« Zlam ya tigək eri ni dək tàsləkafuka, tədəgoru driŋ, elimeni gayak akaba zlam sulumani ya kəzum ni təfuk va bi, atəŋgət tay dəy-dəy va do ! »

¹⁵ Ndam məsəkumoru zlam ya təŋgət elimeni àna məsəkumoru zlam a kəsa nani bu ni eticik driŋ driŋ akaba naŋ, adaba aŋgwaz aməwərfəŋa tay kà daliya ye eslini na. Etitəwi, atəndav kuda, ¹⁶ atədəm ahkado :

« Aw ! Babiloŋ kəsa gədəkani ni asay cicihi timey ! Ahaslani naŋ məbakabu azana ndize-ndizeni akaba azana sulumani ndahaŋ.

Naŋ meŋguledveni àna zlam ga gru, àna akur sulumani akaba àna ebirsli.

¹⁷ Zlam gayəŋ ni dək àgədava a huđ ge njemdi bəlaŋani ba timey ! »

Ndam ya təbu àna *slalah ga yam ni, nday ya tagaray ni, nday ya təhəlvù tay ni akaba ndam ya təŋgət zlam azuhva dəluv ni ticik driŋ driŋ akaba kəsa ni. ¹⁸ Tìpia azək ga aku ya azum kəsa na. Tàra tìpia ti təzlah kay kay, tədəm : « Kəsa gədəkani akada kəsa hini ti àbi dəy-dəy bi ! » ¹⁹ Təndav kuda, titəwi, təkabiyu had ka ahər, təzlah kay kay, tədəm :

« Aw ! Aw ! Kəsa gədfakani ni asay cicihi !
 Ndam ya təbu àna slalah ga yam gatay təngət elimeni ti a
 kəsa nani bu.

A huf ge njemdi bəlanani bu zlam ga kəsa nani àndava
 dek. »

²⁰ Lekuləm ya e melefıt bu ni mərumvu adaba aku
 àbu azum kəsa ni ! Lekuləm ndam ge Melefıt, lekuləm
 ndam *asak akaba ndam mahəngaray *pakama ge Melefıt
 ni mərumvu ! Mərumvu adaba Melefıt àgrafəŋa seriya,
 àpəliva zlam magədavani ya àgri ana kəli na. ²¹ Eslini
 məslər nahəŋ njəda-njədani àzay akur gədfakani akada
 avar, àdəviyu a *dəluv gədfakani vu, àdəm ahkado :

« Babilon kəsa gədfakani ni atəgri ti ga njəda akada nani,
 etipi kəsa gani nani day-day va do. »

²² Àdəm keti :

« Ndam mivi tindu, ndam midi limis,
 ndam mivi cicek akaba mezlelim atələbi afa gayak va bi.
 Etici daday ga arəŋa afa gayak va do.

Etipi ndam mələm zlam a kəsa gayak bu va do,
 etipi ndam mihi humbu a kəsa gayak bu va do daya.

²³ Cəngel atəsladay mələŋ a kəsa gayak bu va do,
 ataday wál va do, atagraŋ wuməri gani a kəsa gayak bu va
 do daya.

Zlam nday nani dek ti atagravu va do

adaba ahaslani ndam ga kəsa gayak ya təsəkumoru zlam
 ni

tətama ndam məsəkumoru zlam ndahəŋ ga duniya na dek,
 təgosakaba mis a dek àna matak gatay na daya. »

²⁴ Melefıt àtraḅ Babilon ti adaba ndam mahəngaray
 pakama gayəŋ ya təbazl tay ni, ndam gayəŋ *njələtani ya
 təbazl tay ni, akaba ndam ndahəŋ ya təbazl tay a duniya
 bu ni dek ti ndam ga kəsa gani təbazl tay, mimiz gatay ni
 àdəgaya a kəsa gani nani ba.

19

¹ Eslini nìci dɔŋgu ahənday kay kay a hudf melefít bu, dɔŋgu gani ahənday akada ge mis macakalavani dal-dalani ni. Təďəm ahkado :

« Elelɔya ! Zləbum Melefít !

Melefít geli ti ahəngay mis, naŋ əbu àna njəďa àtama njəďa ndahaŋ a dek,
mis dek tɔzləbay naŋ !

² Mis dek tɔzləbay naŋ ti adaba seriya gayaŋ ni ge jiri, kigeni daya.

Àwəla wal hala na àna seriya.

Wal nani ti àgosakaba mis ka hadf àna hala gayaŋ na.

Àbazla ndam məgri tawi ana Melefít a,

nahkay ti Melefít day àmbrəŋ naŋ ndo, àgria daliya. »

³ Təďəm keti :

« Elelɔya ! Zləbum Melefít !

Azək ga aku ya azum kəsa gani nani ni

acəloru agavəla kəlavad ga kaŋgay-kaŋgayani. »

⁴ Eslini gəďákani kru kru cə mahar fadani ni akaba zlam fadani ni tábəhad mirdim, meleher ndiɓa ndiɓa ana hadf, kə meleher ge kərsi ge Melefít, tɔzləbay Melefít, təďəm :

« Aya nahkay ! Elelɔya ! Zləbum Melefít ! »

Wuməri ga maday wal ga Wur Təmbak

⁵ Eslini nìci dɔŋgu àhəndabiyu e kərsi ge Melefít ni bu, adəm :

« Lekuləm cib-cibeni akaba gəďákani

ya ti kəgrumi tawi ana Melefít geli,

kəfumki ahàr ni dek ti zləbum naŋ ! »

⁶ Eslini nìci dɔŋgu àhənday akada ge mis dal-dal macakalavani, akada ga yam ga zalaka ya avalahay kay kay ni, akada ga avər ya aməcəri aday kay kay ni. Təďəm ahkado :

« Eleluya ! Zlëbum Melefit, adaba Bay Melefit geli nañ njëda-njëdani, àdëfikia njëda gayañ ana leli a, agur mëlaj ni dek ti nañ ciliñ.

⁷ Mëmërumvu, mëzumum gëda, mëzlëbum Melefit, adaba vad ga maday wal ga Wur Tëmbak ni ënjia. Mëva gayañ àslamalava, nañ àbu ahëtay nañ.

⁸ Tëvia divi ga mëbakabu azana njëlatana ya asladay na. » Azana nani ti adëmvaba tëwi ge jiri ga ndam ge Melefit ya tàgray ni.

⁹ Mëslër ni àhu ahkado : « Bëki nahkay nihi : Ndam ya tëzalay tay ga wumëri ga maday wal ga Wur Tëmbak ni tëmërvu, tëzum gëda. » Mëk àhukivu ahkado : « Pakama hini nahëma pakama ge Melefit ededij. »

¹⁰ Àra àhua nahkay ti nàbëhad mirdim grik meleher ndif ana had kà asak gayañ ga mazlëbay nañ. Àra ëpia ere ye ti nàgray na ti àhu : « Kàgray nahkay ba simiteni ! Nu day bay mægri tëwi ana Melefit akada gayak ni, akada ga bëza ga muk ya tëgëskabá pakama ge Melefit ya àdëmki ka Yezu na ni daya. Kabëhadì mirdim ti ana Melefit ciliñ. Pakama ge Melefit ya ti àdëmki ka Yezu ni ti ndam mahëngaray *pakama ge Melefit tëdëm àna njëda ga *Mësuf Njëlatani. »

Bay ya nañ manjëhadkiani ke pilis bëd-bëdani ni

¹¹ Eslini nipi hud melefit àzlëkvaba, nipi maslaja nahan manjëhadkiani ke pilis bëd-bëdani. Bay gani nani ti slimi gayañ « Jiri, » slimi gayañ nahan ni ti ni « Àsëkad malfada do. » Nañ àbu agray seriya ge jiri, nañ àbu akadvu ge jiri daya. ¹² Eri gayañ ni akada aku ya agës ni ; ahàr gayañ ni mefedeni àna elpindiñ ga bay, elpindiñ nday nani ti kay ; slimi àbu mëbëkiani kà vu gayañ : slimi gani nani ti maslaja nahan àsër do, si asër ti nañ nanani

kwa. ¹³ Azana gayaŋ ya àfakabu ni ti tètəlviya e mimiz va. Slimi gayaŋ ti « Pakama ge Melefit. » ¹⁴ Gwar kələŋ gayaŋ nahəma, ndam magray silik ge Melefit ya a huđ melefit bu ni tađəboru naŋ. Nday nani gani manjəhadkiani ke pililis bəđ-bəđani, nday məbakabu azana njəlatani bəđ-bəđ talla. ¹⁵ A pakama ga Bay ya tađəboru naŋ ni bu nahəma, maslalam məzumani àhəraya. Maslalam nani ti ga məsiani ana mis ga hađ ni dek. Bay nani amahətay tay àna aday ga ara. Aməcəlki ka tay akada maslaŋa ya ti acəlki ka bəza ga zlam e evid'bu ga məducaya zum gana ni. Məcəlki nani ti adafaki Melefit njəda-njəđani, àzumkia bəruv ka tay a dal-dal. ¹⁶ Slimi ga Bay nani àbu məbəkiani ka azana akaba ka takolay gayaŋ. Slimi gani nihi : « Bay ga bəbay ndahaŋ dek, Bay gəđákani ga bəbay gəđákani ndahaŋ dek. »

¹⁷ Eslini nipi məslər nahaŋ micikeni jika kà fat, naŋ àbu azlah kay kay, àhi ma ana edidif ya təhər a huđ melefit bu ni dek. Àhi ana tay ahkado : « Dəguma, cakalumvu, adaba wuməri gəđákani ge Melefit àbu. ¹⁸ Dəguma kəndum kisim ga bəbay gəđákani, kisim ga bəbay ga ndam slewja, kisim ga ndam ya təbu àna njəda ni, kisim ge pililis akaba nday ya tək ni. Dəguma kəndum kisim ge mis dek : ku kisim ge evidi, ku kisim ga nday ya ti nday evidi do ni, ku kisim ga gəđákani, ku kisim ga nday ya ti nday gəđákani do ni. »

¹⁹ Eslini nipi ere gani nani akaba bəbay ga hađ gərgərani akaba ndam magray silik gatay. Təcakalavu ga makadfeŋvana kà Bay ya ti naŋ àki ke pilis ni akaba ndam magray silik gayaŋ. ²⁰ Nday təbu takadvu nahkay ti Bay ya naŋ àki ke pilis ni akaba ndam gayaŋ ni təgəs ere gani nani akaba bay mahəŋgaray pakama ga malfada ni yaw yaw. Bay masəkad malfada nani ti ahaslani àgra zlam ya mis tìpi day-đay ndo na kè meleher ge ere gani nana ;

gayaŋ ya ti àgray nahkay ni ti àgosa mis a ; àgosay ti ndam ya ti t àhèndakia zlam ge ere gani nana ka tay a ni akaba t àhèngrioru ahàr a haď ana zlam ga p èra ya azavu akaba ere gani nani ni. T àra t èg èsa tay c uena nahkay nah èma, t àbiyu tay eri gani a *d èluv ga aku vu cizliv cizliv. Aku gani nani ti ag ès akada ga asas ya aku ag ès ni. ²¹ Ndam gatay ndahaŋ ni ti ni, Bay ya naŋ ke pilis ni àbazl tay àna maslalam ya àh èraya a ma gayaŋ ba ni, m èk eďid iŋ ni dek t èr èh àna kisim ge mis ya àbazl tay ni.

20

Vi d èbu

¹ Eslini n i pi m èsl èr nahaŋ naŋ àbu asl èkabiya a huď melef it ba. Lekili ga mahay ge *evid g èďakani ya a huď ga haď bu ni àf èŋ a ahar bu, jejirbi ndibil-ndibileni àf èŋ a ahar bu daya. ² Naŋ nak èŋ èru àg ès kurmbu ni, àw èl naŋ àna jejirbi ni, ti m ànj èhad naŋ m èw èlani vi d èbu. Kurmbu ni ti gavaŋ ya ahaslani ni, naŋ *Seteni, bay magosay mis ni. ³ M èsl èr nak èŋ àra àw èla naŋ a ti èzligiyu naŋ e evid ni vu keŋ gim, àzl èkkiviyu mahay ni, àdarv è lala. Àgray nahkay ti aďaba awayay ti kurmbu ni àgosay mis ka duniya va ba, duk anivoru ana mandav ge vi d èbuani ni. K èl èŋ ge vi d èbuani ni ti ah àr aď èm t àfaya naŋ a g èzit ga hayaŋana kwa.

⁴ M èsl èr nak èŋ àra àzl èkkiviyu mahay na ti n i pi k èrsi ga b èbay, mis t àra t ànj èhadviyu. Mis nday nani ti t èvia divi ana tay ga magray seriya. N i pi mis ya ti t èkelkia ah àr ka tay a ni daya. T èkelkia ah àr ka tay a ti aďaba t èzlapikia ka Yezu ana mis a, t èhia ma ge Melef it ana mis a. Nday nani ti t àhèngrioru ah àr a haď ana ere gani nani ndo, t àhèngrioru ah àr a haď ana zlam ga p èra ya azavu akaba ere gani nani ni ndo daya. T àhèndaki zlam ge ere gani nani k è meleher gatay ahkay do ni ka ahar ndo. Melef it

àhəŋgriviya sifa ana tay a, nahkay tənjàhadkabu a bay bu akaba Krist vi dəbu. ⁵ Mis nday nani ti nday ye enjenjeni ya Melefit àhəŋgriviyu sifa ana tay ni. Mis ndahan̄ ya təmət ni ti Melefit àhəŋgriviyu sifa ana tay faŋ ndo, si ka mandav ge vi dəbuani kwa. ⁶ Nday ya Melefit ahəŋgriviyu sifa ana tay ye enjenjeni ni təmərvu, nday ndam gayar *njəlatani. *Kisim ye cə amələbu, ay kisim gani nani emisliki məgri arana ana tay do. Etigi ndam *mangalabakabu mis akaba Melefit, etigi ndam mangalabakabu mis akaba Krist daya, atanjəhadkabu a bay bu akaba Krist vi dəbu.

Melefit eyefiŋ kè Seteni

⁷ Ka ya ti vi dəbuani ni amandava nahəma, atafaya *Seteni a dangay ni ba. ⁸ Atafaya naŋ a ti amoru magosay mis ga had ga mələŋ ni dek. Had nday nani ti təzalay tay Gok akaba Magok. Amacakalakabu mis ga had nday nani ga makadvani. Atacalvu do, nday akada wiyaŋ ga zalaka ya àcalvu do ni. ⁹ Təhəraya, təsawadəru ka had ga mələŋ ni dek, tōru tēveliŋ mələŋ ga ndam *njəlatani ge Melefit ni akaba kəsa gəđakani ya Melefit awayay dal-dalani ni tekesl. Ay təra tēveliŋa ti aku àdəkia ka tay kwa e melefit ba, àzumaba tay a. ¹⁰ Eslini tēgəs Seteni, naŋ ya àgosay mis ni, tizligiyu naŋ a *dəluv ga aku ni vu cizliv. A aku nani bu ni ti zlam àvu agəs akada ga asas ya aku agəs ni. Ata ere gani nani nday ata bay mahəŋgaray *pakama ga malfada ni nday təvu a aku gani nani bu àndava. Eslini nday mahkərani dek atəcakaviyu daliya mələfat akaba mələvad gani do dek ga kaŋgay-kaŋgayani.

Melefit agrafəŋa seriya kè mis a dek

¹¹ Eslini nipi kərsi, Bay naŋ àbu manjàhadvani dəgama. Kərsi gani nani ti gəđakani, bəd-bəd daya. Kè meleher ga Bay ni ti had akaba hud melefit tàcuhway tiji, ere ya agəjəni ni ti àbi. ¹² Nipi mis ya təmət ni dek, gəđakani

akaba nday ya gəďákani do ni, jika jika kè meleher ga Bay ya ti naŋ àbu e kàrsi bu ni. Wakita təbu eslini, maslaŋa nahaŋ àzləkkaba tay a. Àzləkkaba wakita nahaŋ a daya : wakita nani ti wakita ga sifa ; slimi ge mis ya təbu àna *sifa ya àndav day-day do ni təbu məbəkiani ŋgurededa. Eslini Melefit àgrafəŋa seriya kè mis ya təmət na. Ka ya ti àgrafəŋa seriya kà tay a ni ti àmənjaki ka zlam gatay ya tàgray ni. Zlam gatay gani ya tàgray ni təbu məbəkiani ka wakita ni. ¹³ Ndam ya ti təmətvù a *dəluv gəďakani vu ni ti dəluv ni àvələhaya tay a. Kisim ya àhəl mis ni akaba məlaŋ ge *kisim ni day tàvələhaya mis ya təmət na đek ka dala. Tàra tàvələhaya tay a nahəma, Melefit àgrafəŋa seriya kè mis na àna mamənjakiani ka zlam gatay ya tàgray ni. ¹⁴ Eslini təbiyu kisim ya àhəl mis ni akaba məlaŋ ge kisim ni cizliv cizliv a *dəluv ga aku ni vu. Dəluv ga aku nani ti *kisim ye cə ni. ¹⁵ Tamal mis slimi gayaŋ àki məbəkiani ka wakita ga sifa bi ti tizligiyu maslaŋa gani a dəluv ga aku ni vu daya.

21

Melefit amagraya zlam na đek məweni a

¹ Eslini nipi huď melefit məweni akaba haď məweni, adaba huď melefit ye enjenjeni ni akaba haď ye enjenjeni ni təbi va bi. *Dəluv gəďakani day àbi va bi. ² Nipi kəsa *nələtani, nani Zerəzalem məweni. Nipi naŋ àbu asləkabiya kwa a huď melefit ba, afa ge Melefit a. Kəsa gani nani ti maslamalavani akada ga wal ya àbakabá zlam sulumana ga moroni àna naŋ kà zal ni. ³ Eslini nìci dəŋgu ga maslaŋa nahaŋ àhəndabiyu kay kay e kàrsi ga Bay ni bu, àďəm ahkado : « Nihi ti məlaŋ manjəhadani ge Melefit àbu e kidiŋ ge mis bu. Melefit amanjəhad akaba tay, emigi Melefit gatay, mis ga jiba gərgərani ni đek ti ni etigi ndam gayaŋ. ⁴ Etitəwi va do, adaba Melefit àgriaba yam tuway

ana tay e eri ba. Kisim amələbi va bi : tuway, deləlu akaba daliya day atələbi va bi. Adaba mam, zlam ya ahaslani ni təndava, təbi va bi. »

⁵ Eslini Bay manjəhadani e kürsi ga bay bu ni àhu ahkado : « Nihi ti zlam ni dek nəbu nagraya tay a mawena. » Àhu keti : « Bəki ma hini, adaba pakama ya ti nədəm ni ti pakama ge jiri, malfada àkibu bi simiteni. »

⁶ Àhu keti : « Àgrava àndava ! Bay ya ti ànjəki ka magray zlam dek ni ti nu ; kwa ka mənjəki gani nu nəbu. Bay ya ti emendeveriñ zlam dek ni ti nu gani daya ; ka mandav gani day anələbu. Maslaña ya ti yam àkada nañ a nahəma, anəvi yam ga sulum. Yam gani nani ti àdəl day-day do, avi sifa ana mis. ⁷ Maslaña ya ti èyefiña kà zlam magudarana nahəma, anəvi ja ga zlam gani nani ; nigı Melefit gayañ, nañ ti ni egi wur goro. ⁸ Ay ndam aņgwaz, ndam ya təfəki ahər ke Melefit do ni, ndam ya tagray zlam ya àbəlay magrani do ni, ndam mabazl mis, ndam magray hala, ndam maharam, ndam ga pəra akaba ndam masəkad malfada dek, nday ti ja gatay ti *dəluv ga aku ni. Aku nani ti agəs akada ga asas ya aku agəs ni. Nani ti *kisim ye cə. »

Kəsa Zeruzalem maweni

⁹ Eslini məslər naharj e kidirj ga məslər adəskəlani ya təbu àna hijiyem adəskəla ga məzum bəruv ge Melefit ye endeveriñ məzum bəruv gayañ ni àrəkua, àhu ahkado : « Ra, nədəfukki məva ga Wur Təmbak ya ara azay ni. »

¹⁰ Eslini məslər ni àzoru nu ka həma gədakani zəbalani, àzoru nu ti àna njəda ga *Məsuf ge Melefit. Nòru nınjua ti àdəfuki kəsa njəlatani, nani Zeruzalem, nañ àbu asləkabiya kwa a huđ melefit ba, afa ge Melefit a. ¹¹ Kəsa gani nani ti nañ àbu asladay àna masladay ge Melefit, masladay gani àhələba eri a vərut akada ga akur sulumani ya təzalay zespi, ahələba eri akada ga kutrum na ni. ¹² Kəsa

gani nani nahəma, təvelij àna gudu gəđakani zəbalani. Gudu ni mahay gani kru mahar cə ; *məslər ge Melefıt day təbu kru mahar cə kà mahay ni bəlaŋ bəlaŋ, tajəgay. Slimi day təkı məbəkiani kà mahay ni dek. Slimi gani nani ti slimı ge dini kru mahar cəeni ga ndam *Izireyel ni. ¹³ Mahay ni mahkər mahkər, gwar kè sliri ga məlaŋ fadani ni dek. ¹⁴ Asak ga gudu ni təfiyu àna akur gəđakani kru mahar cə. Ka akur nday nani ti slimı kru mahar cə təkı məbəkiani bəlaŋ bəlaŋ : slimı nday nani ti ga ndam *asak kru mahar cəeni ga Wur Təmbak ni.

¹⁵ Maslaŋa ya ti àzlapu ni ti aday ga məgur zlam àfəŋ a ahar bu. Aday nani ti ga gru. Awayay agur kəsa ni, mahay ga kəsa ni akaba gudu ya èvelij kəsa ni àna naŋ. ¹⁶ Kəsa gani ti midihenı kala-kala àna zəbal. Maslaŋa nani àgur àna aday gayəŋ ni, àgur palahar gani bəlaŋ ezewed dəbu kru mahar cə. Palahar gani àna jikenı ni day kala-kala akaba palahar zəbalani ndahaŋ ni. ¹⁷ Àgur gudu ni àna ahar akada ge mis ya təgur ni, jaha diŋ àna kru kru fad mahar fad. ¹⁸ Gudu gani nani tələm àna akur ya təzalay zespi ni. Kəsa ni ti ni tələm àna gru deŋa, pərzləŋ-pərzləŋ akada ga kutrum ni. ¹⁹ Asak ga gudu ni meŋguledeni àna akur sulumani gərgərani dek. Asak gani ye enjenjeni ni akur ya təzalay zespi ni, ye cə ni akur ya təzalay sefir ni, ya mahkər ni akur ya təzalay selcidwiŋ ni, ya fad ni akur ya təzalay imarot ni, ²⁰ ya zlam ni akur ya təzalay sarduwaŋ ni, ya muku ni akur ya təzalay kwernelij ni, ya adəskəla ni akur ya təzalay krizəlıt ni, ya azlalahkər ni akur ya təzalay beril ni, ya ambəlmbu ni akur ya təzalay topaz ni, ya kru ni akur ya təzalay krisəpres ni, ya kru mahar bəlaŋani ni akur ya təzalay hiyesəŋ ni, ya kru mahar cəeni ti ni akur ya təzalay emetis ni. ²¹ Mahay kru mahar cəeni ni ti ebirsli gəđakani kru mahar cə, mahay bəlaŋ ti ebirsli bəlaŋ. Dalaka gəđakani ya a huf ga kəsa ni bu ni ga gru

deɗa, pərzləŋ-pərzləŋ akaɗa ga kutrum ni.

²² Ay nàmənjoru zla nahəma, nìpi *ahay gəɗakani ge Melefit a kəsa gani nani bu ndo, aɗaba Bay Melefit geli njəɗa-njəɗani nday ata Wur Təmbak ni, nday àna ahàr gatay kala nday ahay gəɗakani gani nani. ²³ Fat akaba kiyi təbi təsladaɗ mələŋ a kəsa gani nani bu bi, aɗaba Melefit àna ahàr gayaŋ asladaɗ mələŋ gani, Wur Təmbak ni day asladaɗ mələŋ gani akaɗa ge ceŋgel ni. ²⁴ Ndam ga haɗ gərgərani ga duniya ni deɗ ti masladaɗ ga kəsa gani nani amasladi ana tay. Bəbay ga haɗ gərgərani ga duniya ni deɗ atoru àna njəɗa gatay ni eslini ga mazləbay Melefit àna naŋ. ²⁵ Mahay ga kəsa gani nani ti atanjəhad bəŋa bəŋa məzləkabana ; atəzləkvù tay ɗay-ɗay do, aɗaba məlavad amələbi eslini va bi. ²⁶ Mis ga haɗ gəgərani ni deɗ atoru àna elimeni gatay akaba àna njəɗa gatay eslini ga mazləbay Melefit àna naŋ. ²⁷ Ay ti zlam magəɗavani, ndam ya tagray zlam ya àbəlay do ni akaba ndam masəkad malfadà ni etisliki məhuriyani a kəsa nani vu do. Ndam ya ti təhuriyu ni ti si ndam ya ti slimi gatay məbəkiani ka wakita ga sifa ni kwa. Wakita gani nani ti ga Wur Təmbak ni.

22

¹ Eslini məslər nakəŋ àɗəfuki zalaka ; zalaka nani ti àdəl ɗay-ɗay do, yam gani avi sifa ana mis. Yam gani ahələba eri akaɗa ga kutrum na, aŋgəzaya e kùrsi ge Melefit ba. Kùrsi nani ti ga Wur Təmbak ni daya. ² A dalaka ya a huɗ ga kəsa ni bu ni ti zalaka ni èdevu cə ; e kidiŋ gani bu ka mələŋ ya èdevu ni ti məŋgəhaf àvu. Məŋgəhaf nani avi sifa ana mis, a huɗ ga dəzani bu ewi bəza sak kru mahar cə, kəla kiyi lu ewi bəza. Slimberi gani ti haf ge mimbiliŋ mis ga haɗ ga duniya ni deɗ. ³ Eslini ti zlam ya Melefit ètikwesl ni atələbi.

A kəsa nani bu ni ti Melefit amanjəhadviyu e kürsi gayəŋ vu, Wur Təmbak ni amanjəhadviyu daya. Eslini ndam məgri təwi ana Melefit atazləbay naŋ. ⁴ Nday gani nani etipi wur ge eri ge Melefit. Slimi ge Melefit day àki məbəkiani ka tay kè meleher. ⁵ Məlavad amələbi va bi ; nahkay ceŋgel akaba fat day atagraŋ təwi va do, adaba Bay Melefit geli naŋ àna ahàr gayəŋ amasladi məlaŋ ana mis. Mis ni atanjəhad a bay bu ga kaŋgay-kaŋgayani.

Mendeveriŋ ga pakama

⁶ Eslini *məslər ni àhu ahkado : « Ma hini ya kici ni dek ma ge jiri ededŋ ; malfada àkibu bi. Ahaslani Bay Melefit geli àvia *Məsuf gayəŋ ana ndam mahəŋgaray *pakama gayəŋ a ; nihi ti àsləribiya məslər gayəŋ ana ndam məgri təwi gayəŋ a ga mədəfiki ere ye ti agravu wudak ni ana tay. »

⁷ Yezu àdəm : « Bumvu slim, nakoru afa gekəli wudak ! Ndam ya ti təgəskabá pakama ya a wakita hini bu na, təbu təjalaki ahàr nahəma, təmərnu. Adaba pakama hini ti ge Melefit. »

⁸ Nu Zeŋ nìcia pakama gana àna slim, goro a, nìpia ere ye ti àgravu na àna eri goro a daya. Nàra nìcia, nàra nìpia nahəma, nàbəhad mirdim grik meleher ndib ana had kà asak ga məslər ya àdəfuki zlam gani ni, ga mazləbay naŋ.

⁹ Naŋ nakəŋ àra èpia ere ye ti nàgray na ti àhu : « Kàgray nahkay ba simiteni ! Nu day bay məgri təwi ana Melefit akada gayak ni, akada bəza ga muk ya tahəŋgaray pakama ge Melefit ni, akada ga ndam ya ti təgəskabu pakama ge Melefit a wakita hini bu ni daya. Kabəhad mirdim ti ana Melefit cilij. »

¹⁰ Àhu keti : « Pakama ya a wakita hini bu ni ti pakama ge Melefit ededŋ ; kəŋgah pakama gani ba, hi ana mis sawəŋ. Adaba mam, sarta ga zlam ya tədəmki ma a wakita hini bu ni ti ènjia wudak. ¹¹ Maslaŋa ya ti agudar zlam ni

ti ahàr àdàm màgudarkivu. Maslaña ya ti mæbæruv gayañ àbèlay do ni ti ahàr àdàm mànjèhad àna mæbæruv gayañ ya àbèlay do ni. Ay maslaña ya ti agray jiri ni ti ahàr àdàm màgrakivu jiri. Maslaña ya ti nañ njèlata ni ti ahàr àdàm mànjèhad njèlata. »

¹² Yezu àdàm ahkado : « Bumvu slimi, nakoru afa gekùli wudák ! Nu nèbu àna zlam ga mæviani ana ku way way do akada ge tæwi gayañ ya ti àgray ni. ¹³ Wudaka zlam dèk ànjèki ti nu nèbu àndava ; ka mandav ga zlam dèk day nu anèlèbu. Bay ya ti ànjèki ka magray zlam dèk ni ti nu ; kwa ka mænjàki gani nu nèbu. Bay ya ti emendeveriñ zlam dèk ni ti nu gani daya ; ka mandav gani day anèlèbu. »

¹⁴ Ndam ya ti tàbarafèña azana gatay a ni ti tàmèrvu. Nahkay ti tislìki mæhuriyani a kèsa ni vu, tislìki mæzum bèza ga mængèhaf ya avi sifa ana mis ni. ¹⁵ Ndam ya ti Melefit ètikwesl tay adàba tàgudara zlam a dal-dal ni, ndam maharam, ndam hala, ndam mabazl mis, ndam ga pèra akaba ndam ya ti tawayay tasèkad malfada ni dèk nahèma, nday dèkeni e mite bu, tislìki mæhuriyani a kèsa ni vu koksah.

¹⁶ « Nu Yezu nèslèroru mæslèr goro ga mæhi pakama hini ana ndam goro ya *tècakalavu a kèsa gèrgèrani ni bu ni dèk. Nu wur hud ge Devit, tædèmkì ma a Wakita ge Melefit bu ni ti ka nu. Nu Bamti ya asladay mèlañ ge mileda dal-dal ni. »

¹⁷ Mæsuf Njèlatani akaba ndam ga Yezu ya ahèl tay akada ga wal ya taday ni tæhi ahkado : « Ra ! »

Ahàr àdàm maslaña ya ti ècia pakama hina ti mæhi : « Ra ! »

Maslaña ya ti yam àkada nañ a ti ahàr àdàm màra.

Maslaña ya ti awayay esi yam ya avay sifa ni ti ahàr àdàm màcah ga sulum, mîsi !

¹⁸ Nihi ti nu Zeṅ nədəm ma, ahàr àdəm maslaṅa ya ti eci pakama ge Melefit ya a wakita hini bu ni mēbavu slimi lala : tamal maslaṅa èferkiviya pakama nahaṅ àkiva ka pakama hina nahəma, Melefit day emeferikiviyu daliya ya ti tədəmki ma a wakita hini bu ni ana maslaṅa gani.

¹⁹ Tamal maslaṅa àzaba pakama nahaṅ e kidiṅ ga pakama ge Melefit ya a wakita hini bu na nahəma, Melefit day amazafəṅa ja ga zlam ya tədəmki ma ka tay a wakita hini vu na : amazafəṅa ja ga məṅgəhaf ya avay sifa na, amacafəṅa naṅ ga məhuriyana a kəsa njəlatani ni va daya.

²⁰ Bay ya ti àdəm pakama hini dek jiri ni ti àdəm : « Iy, nakoru afa gekəli wudak ! »

Aya nahkay, Bay geli Yezu, ra !

²¹ Bay geli Yezu mēgri sulum gayaṅ ana mis dek ti.

Ma Mūweni Sulumani ge Melefit
New Testament in Muyang

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muyang

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

